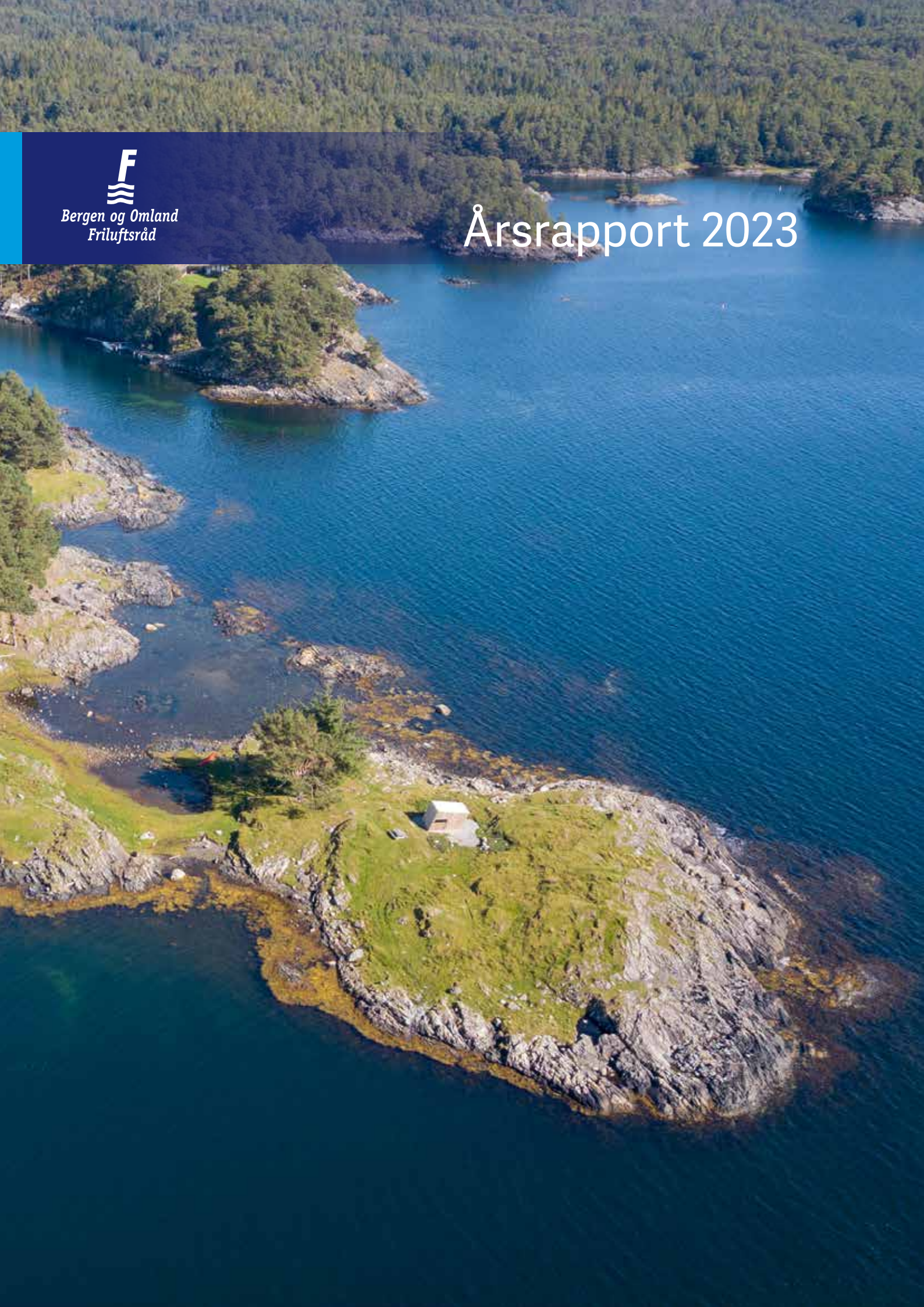

Bergen og Omland
Friluftsråd

Årsrapport 2023

Styrets årsmelding	4
Utsyn og innsyn - på synfaring i Kvam	8
Rydde-generalen på Radøy	10
«Kvile ytst mot havet»	12
Jostein held orden i Kollevågen	16
Fedje håpar BOF vil gjera øylivet enda betre	18
Bedre læring i ekte elementer	20
Etablerer regional utstyrssentral	24
Kampen for plastbøtten	26
Arbeidet gir resultater	28
Utført arbeid i 2023	32
Eiendomsoversikt 2023	44
Årsregnskap	50
Noter	53
Budsjett og kontingenter	61
Samarbeidsavtale for Bergen og Omland Friluftsråd	62

Friluftsliv fra hav til fjell

Bergen og Omland Friluftsråd (BOF) forvalter, tilrettelegger og drifter friluftslivsområder i Bergen og omlandskommunene.

BOFs båter inngår i Skjærgårdstjenesten, som er en nasjonal sjøtjeneste med formål å drive skjøtsel, vedlikehold og renovasjon av offentlig eide friluftsområder langs kysten. Tjenesten har også oppsynsoppgaver og driver skjøtsel i naturvernområder, i samarbeid med Statsforvalteren og Statens naturoppsyn (SNO).

Utforming:
Frithjof Fosse, Bergen og Omland
Friluftsråd (BOF)

Foto: BOF, der ikke annet er nevnt
Design: Bodoni

Forside: Kuskjæret friluftsområde
i Bjørnafjorden kommune.

STYRETS ÅRSMELDING

Friluftslivsåret 2023

«Dyrtiden», som er blitt et nytt begrep, påvirker oss alle, også selskapet. Tilpasningene selskapet har gjennomført de siste årene, dras god nytte av nå. I tillegg opplever vi at noen av de varer og tjenester bedriften er mest eksponert mot, tenderer mot en utflating i prisveksten, faktisk også en viss nedgang kan spores. De ekstra bevilgninger fra Vestland fylkeskommune og kontingentinntekter fra våre deltakerkommuner gir gode bidrag i dagens situasjon. Årets omsetning i bedriften ligger på et relativt høyt nivå, og skyldes målrettet arbeid med flere gode prosjekter.

Året i friluftsrådet

I 2023 har det vært høy aktivitet i kommunene og på friluftsområdene. Særlig spennende er «Ro- og Padleprosjektet». Fylkeskommunen har fulgt opp prosjektet med midler til bygging og til kartlegging av ro- og padleruter. Støtte til bygging har også blitt gitt av Sparebankstiftelsen SR-Bank. Prosjektarbeidet engasjerer svært mange personer i kommunene og i en rekke foreninger. Til nå har BOF ferdigstilt 4 padlehuber. Én er under oppføring, to er akkurat godkjent i kommunene og ytterligere 8-10 er i prosjektfasen. Naust og teltplasser blir oppgradert slik at disse kan tjene som enkle rasteplasser.

Tidligere klimaminister Espen Barth Eide (Ap) inviterte seg med på båttur med Skjærgårdstjenesten 17. april. I nydelig vårvær fikk ministeren og hans følge stifte bekjentskap med oss i BOF og noen av de områdene vi forvalter.

Geitvika friluftsområde i Øygarden ble høytidelig åpnet søndag 23. april 2023 av ordfører Tom Georg Indrevik. Gjester fra kommunen, fylkeskommunen, lag og organisasjoner deltok i arrangementet. Barna grillte mat og padlet kano under veiledning av instruktør.

Årets kjekkeste nyhet kom ila sommeren da Miljødirektoratet meddelte at de tildelte kr 1,4 millioner kroner til kjøp av hytten «Kvile» i Øygarden. Kommunen fulgte opp med en bevilgning på kr 300.000,- til vedlikehold. Hytten skal inngå i «Kystleden» og bli tilgjengelig for kortidsleie i sesongen 2024.

Problematikken rundt forlatte og synkeferdige båtvrak er blitt veldig synlig i 2023. Et stort antall fritidsbåter har sett sine beste dager. Eierne av båtene kan ofte være vanskelig å komme i kontakt med, og problemet blir overført til det offentlige. Vi frykter at antall eierløse båtvrak vil stige kraftig i årene som kommer, og noterer vekst i båtvrakene i 40-60 fots klassen. Disse er svært kostbare å fjerne og destruere.

Problematikken rundt forlatte og synkeferdige båtvrak er blitt veldig synlig i 2023.

Selskapet

I 2023 hadde selskapet en omsetning på kr 41.539.531, - og et mindre-forbruk på kr 12.634.588, -. Fysisk tilrettelegging i friluftsområdene, prosjektarbeid og vedlikehold har i større grad vært gjennomført med interne ressurser, og i mindre grad ved kjøp av eksterne ressurser. Dette gjelder så vel for administrasjonen som for driftsavdelingen og bidrar til styrket økonomi.

Det har ikke vært interne eller eksterne forhold som har medført at selskapet ikke har kunnet arbeide mot sine målsettinger iht. formålsparagrafen i samarbeidsavtalen.

Selskapet har målsetning om høy etisk standard for det interne og det eksterne arbeidet. Selskapets instruksjoner omhandler vårt forhold til kunder og leverandører, offentlig innkjøpsverk, god forretningsskikk, varsling av kritikkverdige forhold og taushetsbelagte forhold. Bedriften etterstreber etterlevelse av den etiske standarden.

BOF har godt arbeidsmiljø. Andelen kvinner ved utgangen av 2023 er på 22%. Sykefraværet målt i tapte dagsverk var 6,7 % prosent, en økning på 1,8 prosentpoeng fra 2022. Bedriften har 18 ansatte i 17 årsverk. To menn arbeider deltid (40% og 60%), to kvinner har midlertidige ansettelser. Det er ikke observert ufrivillig deltid blant ansatte.

Selskapet arbeider for å ivareta aktivitetsplikten mtp kjønnslikestilling og diskriminering. I bedriftens HMS-håndbok beskrives rutinene i selskapet og hvordan bedriften jobber for kjønnsbalanse, likestilling og mot diskriminering. Justert for ansiennitet og kompetanse (utdanningsnivå) er det ikke observert vesentlige forskjeller i lønnsnivå mellom kvinner og menn. Det er gjennom rekruttering av nye medarbeidere kjønnsbalansen kan påvirkes. Kvinner oppfordres til å søke. I 2023 ble det gjennomført én rekruttering som hadde positiv påvirkning på kjønnsbalansen. Selskapet utviser fleksibilitet i ansettelsesforhold slik at både kvinner og menn kan tilpasse sin arbeidstid gjennom fleksible ordninger. Likestilling omfatter også selskapets tilrettelegging av friluftsområder for personer med spesielle behov. Derfor vektlegger selskapet universell tilrettelegging så langt det lar seg gjøre innenfor de naturgitte forhold og andre avveininger som må gjøres.

GEITVIKA: Ordfører i Øygarden kommune, Tom Georg Indrevik åpner Geitvika friluftsområde.

GEITVIKA FRILUFTSOMRÅDE: Båttur med Boffen, grilling og kanoaktivitet var aktiviteter fremmøtte kunne være med på under åpningen av friluftsområdet.

I 2023 har selskapet jobbet målrettet med HMS i bedriften. Nytt sikkerhetsstyringssystem for arbeidsbåtene ble innført i januar. Det har også vært jobbet systematisk med revisjon av Personal- og HMS håndboken. Det ble blant annet gjennomført en heldags arbeidsøkt med alle ansatte hvor arbeidsrutiner, risikoanalyser og psykososiale forhold var tema. Arbeidet inngår i selskapets årlige rutine hvor det også kartlegges forhold og årsaker som kan medføre risiko for diskriminering og virke hindrende for likestilling. Det er avdekket kun mindre forhold i det fysiske arbeidsmiljøet og hvor nødvendige tilpasninger er utført. Det har vært gjennomført tiltak med mål om å tilpasse arbeidsdagen og redusere langtidssykefravær gjennom tilpasning av arbeidstid og arbeidsoppgaver.

Det har gjennom året vært rapportert totalt 18 avvik. 12 av disse ble avdekket i vernerunder. Tre avvik ledet til innkjøp av nytt utstyr som har ført til bedre arbeidsforhold i bedriften. De resterende tre avvik har ledet til endringer i arbeidsrutiner. Kun én uønsket hendelse ble innrapportert. Denne ble karakterisert som en mindre hendelse pga feilberegning ved lastning av bil. Hendelsen medførte ikke skade på person eller materiell. Hendelsen og alle avvik er lukket. Selskapet har instruksjoner og rutiner som ivaretar arbeidsmiljø og etiske standarder.

SOLNES: Ordføreren på Askøy, Siv Høgtun, åpner ny tilkomstvei til Solnes friluftsområde.

Stor takk til våre ansatte og samarbeidspartnere

Det er mange krefter som arbeider for, og fremmer, friluftslivet. I vår krets kjenner vi til et stort antall frivillige personer, dugnadsgjenger og bygdelag. Også turlag, padlekubber, idrettslag og andre foreninger er viktige støttespillere. Selskapet har knyttet til seg slike krefter gjennom både formelle og uformelle avtaler, og styret ønsker å rette en stor takk til den viktige jobben disse utfører på vegne av oss alle. Også ansatte i BOF fortjener en stor takk for den arbeidsglede og innsats som utvises i arbeidsdagen. Det er dere som klarer å skape den gode bedriftskulturen. Akkurat det er kanskje den viktigste forutsetningen for de gode resultatene bedriften kan vise til.

Styret ønsker også å rette en takk til våre samarbeidspartnere, inkl. deltaker- kommuner, Miljødirektoratet, Friluftsrådernes Landsforbund, dugnadsgjenger, oppsynsfolk, foreninger og de mange frivillige mannskaper. Det gode samarbeidsmiljøet har vi alle skapt sammen og det har gitt mange gode resultater vi alle kan vise til.

Leseren av årsrapporten vil finne en rekke artikler som belyser det arbeidet som BOF og våre samarbeidspartnere har utført, og vi har valgt å løfte frem noen av de sakene vi er spesielt stolte av. Styret retter en ekstra takk til Knut Langeland som har ført de fleste artiklene i pennen. God lesning!

SOLNES: Naustet i Solnes friluftsområde i Askøy kommune er nå rustet opp og tilgjengelig som dagsturhytte i Kystleden. I friluftsområdet ble også parkeringsplassen rehabilitert.

Utsyn og innsyn

- på synfaring i Kvam

Statleg sikring av friluftsområde får ny og utvida meining etter ein dag på synfaring i Hardanger.

Tekst og foto av: Knut Langeland

For friluftsområde i Hardanger er så mykje meir enn berre svaberg og strender og grillhytter. Aller mest er dei mektige utsyn, og når Vesoldo og Tørvikenuten glitrar jomfrukvite i februarsol skal det litt til å halda fokus på strandkanten.

Ser to år fram

Men det er strandkanten som er ærendet denne knirkande vinterdagen. Tre frå Bergen og Omland Friluftsråd (BOF) og to frå Kvam herad har synfaring på ei rad friluftsområde. Formålet er å kartleggja tiltak som er gjort, og tiltak som treng å gjerast, for å gjera områda endå meir brukarvenlege enn dei er i dag.

Dei ser ut som ein byråkratisk liten gjeng i gule og oransje termojakkar, der dei kavar i laussnøen i strandkanten i Strandebarm, som dei no er komne til. Det er streng vinter og ikkje så lett å sjå så langt fram som til sommaren. Men det er det dei gjer, ikkje berre éin sommar, forresten, men to.

Det er det sjette friluftsområdet dei synfarer på denne dagsekspedisjonen langs vestsida av Hardangerfjorden. Ploganeset ligg austvend djupt inne i Strandebarmbukta, og det er ikkje berre Vesoldo og Tørvikenuten som tek merksemda. For Strandebarm har fått ein ny attraksjon.

KARTLEGGINGSARBEID: Jon Nedkvitne frå Kvam herad og Bjørn Nilsen frå BOF.

UTSYN FRÅ MUNDHEIM: Molo, ny strand og grindabygg.

Dei byrja i nord, på Bersestronde og Tyrvefjøro i Ålvik. Så følgde Stronde i Øystese, etterfulgd av stranda i Øystese sentrum. Deretter gjekk turen til Norheimsund sentrum, før lunsjpausen på kommunehuset i Norheimsund. Ein svipp innom Ljonesvågen vart det tid til, før Ploganeset og Tangerås i Strandebarm stod for tur.

Oversyn

– Eit variert knippe med friluftsområde. Nokre av dei godt tilrettelagde, andre nesten utan infrastruktur, seier leiaren i BOF, Dag Seter. Med seg frå hovudkvarteret på Helleneset har han driftsplanleggjar Lars Torgilsteit og driftsleiar Bjørn Nilsen. Dei ser fram til å koma i gang med sjølve arbeidet i felten.

– Men dette er berre ein første runde for å skaffa oss oversyn.

Eit siste friluftsområde står att. Breievne ligg i ein sving på vegen like nord for Omastrand. Her er ingenting blitt gjort for å leggja til rette, og ingenting kjem til å bli gjort heller, kanskje bortsett frå å setja opp eit informasjonsskilt. Området blir i hovudsak nytta til fisking.

Følgjet blir ståande på vegskuldra, der fritidsfiskarane brukar å parkera. Innanfor ser eit stort stykke vegarbeid på fylkesvegen ut til å ha stoppa opp. Dersom det blir fullført, blir ikkje berre ein krapp sving retta ut, det blir også rikeleg med parkeringsareal.

“Moglegheitsrom”

Synfaringa avdekkjer slike ting. På moderne kallar dei det for “moglegheitsrom”. Kva er råd å få til innanfor gitte rammer? Statleg sikra friluftsområde gir utvida rammer, større moglegheiter. Ei felles synfaring er ein sjanse til å sjå og oppdaga desse moglegheitene. Ei ny flytebyggje, lettare tilkomst, informasjonsskilt her eller der?

Litt lenger sør, på Mundheim, der fylkesvegen gjer ein knekk nordover mot Bjørnafjorden, har statusen som statleg sikra friluftsområde gitt imponerende resultat. Ei løyving frå Miljødirektoratet på tett oppunder ein halv million kroner, saman med dugnadsinnsats til ein verdi av om lag like mykje, har gitt den vesle grenda ein ny, flott molo, ny strand og eit solid, gråbeisa grindbygg.

Berre utsynet er det same, gamle, uforanderlege. Beint ut fjorden mot Rosendal og Englafjell og Ulvanosa.

Beint over på hi sida av bukta ligg barndomsheimen til Nobelprisvinnaren i litteratur, Jon Fosse.

Statleg sikring gir løyvingar

– Der, til venstre for nausttrekkja, seier ein annan, Jon, Jon Nedkvitne, og prøver å peika ut Fosse-tunet.

Det er truleg ikkje Nobel-format over notata han, med frostbitne fingrar, klarar ned i kladdeboka si. Men ikkje mindre viktige av den grunn. Nedkvitne er leiar for samfunn, næring og kultur i Kvam kommune. Med seg frå kommunen har han leiar for kommunal teknikk, Nils Eivind Strand. I dag er jobben deira å halda styr på alt kommunen og BOF skal samarbeida om å få til i friluftsområda her ved Hardangerfjorden.

Med statleg sikring av friluftsområde følgjer det nemleg pengar. Logikken i det er enkel. Når eit friluftsområde er statleg sikra, anten gjennom kjøp eller langsiktig leige, er det lettare å forsvara og rettferdiggjera tiltak av ulikt slag og storleik. Det kan vera tilkomst, flytebyggjer, stupebrett eller anna.

– Vi snakkar i praksis om eit trepartssamarbeid, der grenselag og grendeutval er den tredje parten. Saman får vi til mykje, seier Nedkvitne.

Nesten tre millionar

Her i Kvam stiller Miljødirektoratet opp med 1,5 millionar kroner. Det har utløyst nesten like mykje midlar frå kommunen. Løyvinga må brukast innan to år, og den femte mann sterke delegasjonen er på synfaring for å finna ut korleis pengane kan brukast og fordelast mellom dei ni statleg sikra friluftsområda som ligg som perler på ei snor mellom Ålvik i nord og Mundheim i sør.

Ryddde-generalen på Radøy

Radøy, den grønne øya, hadde vore litt mindre grøn utan Harald Matland.

Tekst og foto av: Knut Langeland

70-åringen frå Manger har parkert på Toskavegen, steinfyllinga som på slutten av 80-talet gjorde Toska landfast med resten av Radøy. Frå bagasjerommet på den raude Audi'en har han fiska fram ei klype og ein bosspose. No balanserer han på sprengsteinen der i flomålet mellom tang og plast og tare og tau og skil det eine frå det andre med rutinert hand.

– Mest av alt er det av dette, seier Matland og held opp ei grøn taulengde av plast. Truleg ein gong heimehøyrande i eit oppdrettsanlegg.

Det nyttar

Matland tenkjer nok sitt, der han går, om skuld og syndarar og alt som kunne ha vore gjort for å hindra eller avgrensa forsøplinga, men mest av alt er han oppteken av å rydda. Av at stranda skal skina og funkla, av at folk skal sleppa å sjå alt dette uvesenet som flyt i land og blir liggjande og dunka i fjøresteinane. Av at fisk og fugl og sel

og oter og alt som lever og jaktar i og på dette fantastiske økosystemet skal få det reinare rundt seg.

– Eg opplever at det hjelper, at det nyttar. Eg finn mindre no enn eg gjorde før, seier den gamle banksjefen.

Men enno har NGIR, Nordhordland og Gulen Interkommunale Renovasjonsselskap, rikeleg grunn til å svinga nedom Mangerøy, der fulle plastposar, gamle sykklar, malingslite trevirke og anna skrot står stabla oppetter ein vegg. Det er den faste henteplassen som Matland og NGIR i samarbeid har etablert.

Meir enn åtte tonn

I ti år har Harald Matland plukka boss. Det byrja i 2014, då han gjennom sin medlemskap i Norges Seilforbund, vart merksam på at det skulle skipast til ein strandryddedag. Berre den eine dagen rydda Matland to fulle tilhengjarlass med skrot. I dei to påfølgjande åra var det denne eine dagen i året som var avsett til bossplukking.

Men sidan har det balla på seg. Etter at Matland vart pensjonist i 2017, er aktiviteten blitt, om ikkje daglegdags, så iallfall ein del av eit gjentakande mønster i livet til radværingen.

– Eg likar det, dessutan er det god trim, seier den spreke pensjonisten.

På ti år har han plukka meir enn åtte tonn med eigarlaus marint avfall. "Fangsten" har auka år for år. I 2023 åleine plukka han 2250 kilo. Det er rekord. Både stad, mengd og type avfall blir registrert på ryddeportalen.no.

Blir spurt til råds

Matland er blitt ein institusjon i lokalmiljøet, ikkje lenger som banksjef, men som bossplukke-general. Når lag og organisasjonar skal delta i ryddeaksjonar, er det Matland som blir spurt til råds. Om kor og korleis.

Endå meir enn mykje anna i livet, er strandryddinga ein evig runddans. Det kjem alltid påfyll av boss. Særleg i samband med stormfloer og vindfulle dagar er det mykje som flyt i land.

– Men eg kan ikkje tillata meg å bli motlaus. Over tid ser eg at det hjelper, og det er jo svært tilfredsstillande å driva med slikt samfunnsnyttig arbeid, seier Matland.

Strandryddearbeidet er ikkje utelukkande eit soloprojekt. Ofte har Harald Matland med seg kona si, og eit godt samarbeid er etablert mellom Matland og Bergen og Omland Friluftsråd (BOF). Dei tre siste åra har 70-åringen fått disponera ein båt eigd av BOF.

– Eg kallar han "Boffebåten". Det er ein svært robust og praktisk båt. Den gjer det lettare å koma seg rundt til plassar som elles ville vore ganske utilgjengelege, påpeikar Matland, som er ein røynd skippar og sjømann.

Smittsamt

Ikkje berre har han hatt seglbåt i meir enn eit kvart hundreår, han er også kaptein på Beffen på Vågen i Bergen ca. ei veke i månaden. Det er ikkje fritt for at han plukkar litt boss der inne i bydn også. Særleg på Bradbenken-sida flyt det ein del i land.

– Eg plukkar vanlegvis full ein sekk i løpet av arbeidsveka, fortel Matland.

På same viset har han det når han går tur. Finn han boss vegalangs, tek han det med seg til næraste bosspann. Flyt det med boss inntil eit returpunkt, tek han tak og ryddar.

EIGARLAUST MARINT AVFALL: I 2023 åleine plukka Harald Matland 2250 kilo.

BOSSPLUKKE-GENERAL: Det kjem alltid påfyll av boss.

– Det er ein smittsam aktivitet, ler Matland, som skulle ønskja at folk vart litt meir medvitne i når det kjem til avfallshandtering.

– Eg må vedgå at eg er litt skuffa over ungdomen. Når dei berre slepper avfallet sitt der dei står og går, blir eg oppgitt. Då kjenner eg at eg må gi beskjed, endå om det er ubehageleg, seier Harald Matland.

«Kvile, ytst mot havet»

Sørvend, med dramatisk utsyn over berg og bårer, ligg "Kvile", den nyaste tilveksten til Bergen og Omland Fri-luftsråds utleiehytter.

Tekst av: Knut Langeland

Vest om "Kvile" er det berre vatn og fluer og rare namn. Søre og Nordre Møkkalassflua som veldige dønningar bryt over. Det er havet som løftar seg og sig i hop, som ein mektig, upåverkeleg torso.

Villskap

Han visste kva han fekk, Hans Kristian Bukholm, då han i 2011 kjøpte "Kvile" av Olav Bjørøy, sonen til den første eigaren, tannlege Ole Kristoffer Bjørøy. Ro, einsemd og høg himmel, men også høvet til å kjenna på naturkreftenes villskap i dette ekstreme landskapet.

"Kvile" er ikkje den første eigedomen BOF sikrar seg på Hissøyna. Frå før hadde dei Hovdahuset og Bjarnehuset.

Med "Kvile" aukar talet på senger BOF kan tilby, med fem, til tretti senger.

– Motivet bak kjøpet har med det å gjera. Vi ønskjer å styrka vårt tilbod på Hissøyna, og med det sikra ålmentas tilgang til eit fantastisk kystrike, seier Frithjof Fosse, nestleiar i BOF.

Eksponert

Men medan både Hovdahuset og Bjarnehuset ligg nokolunde skjerna til nord på Hissøyna, ser den opphavlege eigaren av "Kvile" ut til, med flid og tolmog, å ha leita seg fram til den mest eksponerte tomte av alle på den forblåste øya i havgapet.

– Far og mor var veldig glad i naturen, seier Olav Bjørøy. Han fortel at tomte vart kjøpt i 1968, av grunneigaren Gerda Kallestad, mor til Magnar Kallestad, som framleis bur fast på Hissøyna. Som den siste.

I 1970 stod hytta ferdig. Olav var med og fann stein til grunnmuren på vestsida av Søre Løtavågen. Den vart frakta over vågen med motorbåt.

– I byggjeperioden var eg med far ut til Hissøyna nesten kvar søndag, minnest Olav.

Oppussing

Vi har gått kjerrevegen opp frå den lune hamna i Kylleren, svinga innom tunet ved Bjarnehuset, forbi låven og så på tynn sti over myr og lynghei. Sørvest på Hissøyna, luftig plassert over Søre Løtavågen, teiknar "Kvile" seg tydeleg mot horisonten idet vi rundar kanten. Heilt for seg sjølv ligg hytta, med behov for ettersyn og kjærleik, men det har ho også fått. Inne har ho fått nytt kjøken, nye toalettfasilitetar og full nedvask. Ute er nytt solcelleanlegg på plass, og inntil den søre vegggen er stillas sett opp. Snart skal alle

vindaugene byttast ut, og når veret tillet det, skal ytterveggane også få eit etterlengta strøk eller to med måling.

– Dette skal bli ein fin plass å vera for ein familie, ein venegjeng eller eit par, seier Dag Seter, administrativ leiar i BOF. Han er på synfaring saman med ein heil liten delegasjon frå Helleneset.

Bidrag frå Miljødirektoratet

Arbeidet på hytta er det i hovudsak Steinar Lønøy som har utført. Han har det daglege oppsynet med alle BOF sine eigedomar på Hissøyna. Også "Kvile" har fått stell i samsvar med Lønøy sin kjærleik til øyas karakter og historie.

Staten er tungt til stades på Hissøyna, for nett som ved dei to andre eigedomskjøpa BOF har gjort på øya, har Miljødirektoratet bidrege med ein raus sum. 1,4 millionar kroner for å vera presis. Oppgradering, vedlikehald, solcelleanlegg osb. er kostnadsrekna til 350.000 kroner. 300.000 av desse kjem frå Øygarden kommune, dei siste 50.000 er spelemidlar.

HYTTA «KVILE»: Hytta ligg vest i Øygarden kommune med utsyn mot Løno.

– Så veit vi at ein eigedom som dette krev kontinuerleg ettersyn og vedlikehald. Det må koma anten frå midlar vi blir tildelt, eller over drift, seier Dag Seter.

Alkejakt

Olav Bjorøy, som eigde hytta fram til 2011, uttrykkjer vilkårslaus glede over at plassen no er komen under vengjene til BOF.

– Eg vart so glad, fortel Bjorøy.

– Det er ei stor glede at dei som vil, no har høve til å nytta og nytta denne plassen, seier Bjorøy, som sjølv har mange gode minne frå turane til “Kvile”, ofte med både far og mor, men stundom, og særleg i byggjeperioden, med far.

– Far var formann i bygningsrådet i Fjell kommune. Då hytta var ferdig, inviterte han heile rådet med ut for å inspisera nybygget. På den tida fanst det planar om vidare hytteutbygging på Hissøy, men det vart aldri noko av.

Ole Kristoffer Bjorøy var ein ivrig jeger. Frå Hissøy reiste han ofte ut på havet saman med Jens Hitsøy i snekka hans, for å jakta på alke. Jens var flink med nevane og bygde det meste av hytta, av og til med hjelp frå bror sin, Mathias. Materialen kom sjøvegen, med motorbåt.

Hytteiegar og ordførar

Ole Kristoffer Bjorøy var ikkje berre stolt hytteiegar i skjærgarden, han var også tidlegare ordførar i Fjell. Han var den første valde ordføraren etter krigen, og sat i ordførarstolen til 1948. Han var fødd og oppvaksen på Bjorøy, men flytta til Brattholmen i 1940, der han etablerte tannlegepraksis.

Diverre fekk han ikkje gle seg lenge over “Kvile”. Allereie i 1972, to år etter at hytta stod ferdig, gjekk Ole Kristoffer bort, knapt 60 år gammal.

Kona hans, Rannveig, vart sitjande i uskifta bu, men i 1985 fekk Olav skøyte på plassen. Titt og ofte var han utover. Åleine eller i lag med kona, Evelyn. Av og til også med mor si, så lenge ho levde (døydde i 2000), born og barneborn og andre familiemedlemmer. På det meste har så mange som ti menneske overnatta i “Kvile”.

– Eg har halde meg vekke i det mest ruskete veret, men det er ein fantastisk plass. Opplevinga av å vera der beskriv eg ofte som “intensiv avkopling”, seier Olav Bjorøy.

Med til denne avkoplinga høyrde turar vest til fyret, men også på kaffibesøk til fastbuande. Det var alltid interessant å læra meir om livet på Hissøy.

OPPGRADERING OG VEDLIKEHALD: Montering av solventilator og solcelleanlegg.

Kystkulturformidlar

For Hans Kr. Bukholm vart det sjølvvegeven, og eit livslangt oppdrag. Han som i oktober 2023 selde hytta til BOF, etter 12 år som eigar, har skriva, filma, fotografert og samla historier om livet som fiskar, fiskarbond, jeger og sankar. Det er kysthistorie i eit enormt omfang han sit på og er formidlar av. Særleg har han vore oppteken av båtbruk under ulike vertilhøve på ope hav vinterstid.

Det var under eit intervju med ein av dei fastbuande på Hissøy, han fekk greie på at hytta låg ute for sal. Bukholm tenkte at det var eit høve for godt til å la gå frå seg.

– Eg hadde overteke heile arkivet etter havforskar Thor Iversen(1873-1953). 9000 bilete og tre timar med film, eit enormt materiale, mellom anna frå eit stort sildekast på Hissøy i 1929. Eg kjøpte hytta i 2011. Då var eg blitt statsstipendiat (frå 2008, red. anm.) og hadde fått fast inntekt. Eg tok materialet til Thor Iversen med meg på hytta og bearbeidde det der, i rett miljø. Det var ein inspirerende plass å sitja, fortel Bukholm.

Glad det vart BOF

Han sorterer under kategorien film- og kulturvernarbeidar, og kystkulturen har vore hans primære interessefelt. Han har skriva bok og laga film om Oselvaren, laga film om og for Fjell kommune, i tillegg til ei rad andre dokumentarar om livet på kysten, om båtar, båtbygging, seilas osb., somme av dei vist på NRK. Han har også ei omfattande samling av lydopptak av samtalar med kystfolk om liva dei levde. Han er framleis i aktivitet. No i vår

har han premiere på ein film om kvalfangst i Skogsvåg på Sotra.

Bukholm fortel at det var ikkje lett for han å skilja seg av med “Kvile”. Han hadde ikkje lyst til å selja eigedomen på den private marknaden. Han tok difor kontakt med BOF for å høyra om dei kunne vera interessert i å overta.

– Eg er svært glad for at dei var det, og at plassen no blir tilgjengeleg for folk flest. Det er ein plass som har offentlig interesse, seier Bukholm, som ikkje har kutta alle band til “Kvile”.

– Eg har sikra meg ein avtale om at eg kan nytta hytta når ho ikkje er utleigd. Eg har i årevis samarbeidd med BOF, vist filmar og halde føredrag. Det samarbeidet held fram.

Berekraft i praksis

Bukholm brenn stadig for kystkulturen, og han håpar han i framtida kan spreia kunnskapen han sit på, ikkje berre til pensjonistar, men også til ungdom på veg inn i vaksenlivet.

– Eg meiner det er viktig at yngre generasjonar får høyra om korleis desse kystfolka klarte seg. Utan å overfiska, utan å overforbruka, utan å utarma. Men på ein måte som gjorde at ressursane fornya seg sjølv.

Jostein held orden i Kollevågen

– Fisk daua, vatnet var ein einaste graut. Vi kunne gå på bosset som flaut i Kollevågen.

Tekst og foto av: Knut Langeland

Jostein Lyder Kristiansen hugsar den gongen nabolaget hans var bossfyllingsplass for bergensarane. Det såg ikkje ut.

Det som ikkje rotna og sokk til botnen, flaut ut og vekk og vart til eigarlaust marint avfall.

– Men det var ei anna tid. Vi visste ikkje betre. Vi tenkte at det var slik det skulle vera, seier Jostein i dag.

Total forvandling

under Bergen og Omland Friluftsråd (BOF). Han har overlevd fleire "BOF-regime", men samarbeider framleis framifrå med gjengen på Helleneset.

– Det er fantastisk, det som har skjedd i Kollevågen. Forvandlinga er total, seier Kristiansen mens han viser rundt på strender, kaiar og grasbakkar.

Snøen er i ferd med å smelta, ein andefamilie duppar på Vestrevågen, eit par er ute og luftar hunden. Elles er det stille. Kontrasten til sommarens eufori er enorm. Når varm sommarluft fyllest av barneskrål, familiar breier sine pledd og handdukar over nyslått gras og lukta av solkrem ligg tung over plassen, då kjem Kollevågen til sin rett.

Bada i ferskvatn

– I min oppvekst var det sjølvsagt ingen som bada her. Badeplassen vår var Bergsvatnet like innanfor. Her ute kom det stadig påfyll av nytt boss på lekterar frå Bergen, fortel Kristiansen.

Han er tidsvitne om ei tid og ein metode for bosshandtering som det er vondt å tru kan ha vore både framherskande, akseptert og aldeles kurant. Frå 1929 til 1975 var det slik det føregjekk. Enorme mengder med boss vart regelrett dumpa i sjøen på Askøy.

I 1979 tok arbeidet til med å rehabilitera området. Avfallet vart kapsla inn og tildekt med stein og jord. Fire år seinare vart friluftsområdet offisielt opna av dåverande miljøvernminister Rakel Surlien. Ytterlegare utbetringar er blitt gjort sidan den gongen, og samla sett framstår Kollevåg, med tilhøyrande stiar, skogsområde, svaberg, vågar og vikar som ei naturperle.

Meir forsøpling før

Tilstrøyminga har vore der etter, og det tidvis yrande folkelivet har hatt sine konsekvensar, mellom anna i form av forsøpling.

– Det var verre før. På 90-talet og utover, med mange uorganiserte samkomer. Det kunne flyta med boss, beskriv Kristiansen. Stundom måtte han rydda både morgon og kveld.

Foto: GRIND

FRILUFTSHUSET: Jostein Kristiansen har tilsyn med huset i Kollevågen. Bygget er det BOF som held ved like. I 2023 vart det gjort større utbedringar og vedlikehaldsarbeid på huset.

I dag er det betre. Folk er blitt flinkare til å rydda etter seg. Kristiansen trur det har å gjera med at folk har "vore på dei" og gitt beskjed. Skule, BOF, politi og einskildpersonar. Stadige formaningar, og ei auka vektlegging av problemet med forsøpling, har gitt resultat, meiner Kollevågens ryddegeneral.

Litt som å ha hund

I sommarhalvåret er han i Kollevågen stort sett annankvar dag. Måndag, onsdag og fredag. Om vinteren berre sporadisk. Når friluftshuset er utleigd, er han dessutan nede og ser til både på førehand og i etterkant for å forsikra seg om at alt er ok. Til jobben høyrer det også å spyla på toaletta.

– Eg synest det er kjekt. Eg har litt press på meg. Det er litt som å ha hund, eg må ut, seier den pensjonerte handverkaren og skulelæraren.

Han fyller 75 år i år, og helsa spelar ikkje berre på lag. Men han er glad i Kollevågen, og takksam for det store arbeidet som er lagt ned med å få alt på stell. Han har ikkje lyst til å sjå det forfalla.

– For meg er dette meir rekreasjon enn arbeid. Alternativet kunne fort vore sofaen. Så lenge eg har helse til det, har eg lyst til å halda fram, seier Jostein.

Byrja med ved

Ekstrajobben byrja med at han i 1992 spurde BOF om han kunne få lov til å ta ut og bruka til ved noko av all den rotvelta skogen som låg flat etter den store nyårsstormen. Det fekk han klarsignal til å gjera. Snart etter fekk han spørsmål om han, som nabo til området, kunne ta på seg å vera tilsynsmann. Det kunne Jostein.

Sidan har han plukka og rydda, kosta og spylt. Heile området er på rundt 650 mål. I praksis har Jostein tilsynet med om lag halvparten av det arealet. Utstyret som han treng til å gjera jobben, er det BOF som held.

– Eg held det reint og fint i terrenget. Bygningane er det BOF som held ved like. Plenklyppinga er det også dei som tek seg av. Men samarbeidet mellom oss er svært bra, slik det har vore heile tida, seier Jostein Lyder Kristiansen.

– Og ved får eg framleis lov til å ta ut.

SALT VATN PÅ ALLE KANTAR: Men Husavatnet er den mest brukte badeplassen på Fedje. Ordfører Herøy (gul jakke) og kommunalsjef Raknes ser fram til å samspele med BOF om å utvikla friluftsområda i kommunen.

Fedje håpar BOF vil gjera øylivet endå betre

Tekst og foto av: Knut Langeland

Fedje, på mange måtar eit einaste stort friluftsområde, skal bli endå betre på friluftsliv når kommunen no har slutta seg til Bergen og Omland Friluftsråd.

Det er ein vindfull dag på Fedje. Sjølv bølgiene på Husavatnet har fått skumtoppar på. Vertskapet humrar når spørsmålet blir stilt. Om det finst vindstille dagar på denne øya ytst mot havet? Knappt, får vi inntrykk av, men overfarten frå Sævrøy har vore ekstra ruskete denne første februar dagen. Ekstremveret "Ingunn" har vore på besøk og sett havet i kok.

– Eksotisk, seier Rolf Raknes. Han er kommunalsjef for samfunnsutvikling i Fedje kommune. Så nyttilsett at han er i stand til å sjå på omgjevnadane med eit uforferda, nyfike blikk.

Potensial

No skannar han horisonten frå 38 meter over havet. Det er omtrent det høgaste du kjem på Fedje. På trygg avstand frå den frådande sjøen let han seg forføra av

landskapet, av kreftene, av kunnskapen om folket som gjennom århundrene har trossa elementa og funne ei utkoma her ute.

– Potensial, seier ordfører Stian Herøy (H). Han har teke jobben som kjentmann og omvisar.

– Det finst eit uforløyst potensial på Fedje.

Vi har forflytta oss frå den historisk mest velstående nordlege delen av Fedje. Der industrien og fiskeria og kvalfangsten hadde base rundt den lune hamna, til Stormark heilt i sør. Her var det langt magrare, med ei verutsett hamn og generelt tronge kår. Høgre-mannen Herøy slektar frå dei som ikkje var vande med materiell overflod.

Jarnbane

Han peikar ut huset han har overteke etter forfedrane. Kvitt og lite, men påbygd i to omgangar. Det stod opphavleg i Masfjorden. Men hit kom dei med alt dei hadde, huset inkludert, og tok seg løna arbeid i det som i knapt

femti år før og etter 1900 var ein viktig industri, og som på desse tiåra endra sjølve landskapet sør på Fedje: Torvindustrien. Jamvel ei jarnbane vart bygd for å frakta dei enorme mengdene med brenntorv frå myrane og inn til utskipingshamna på Stormark.

I dag er adressa "Banevegen" det mest handfaste minnet frå denne tida.

Banevegen ligg på vegen ut mot Fyrsundet. Frå innsida er det storfelt utsyn mot fyret og sundet og kavet, der sjøen aldri tek pause. Om sommaren kjem det buslaster med turistar og pensjonistar ut hit. Meir enn vegen strengt tatt toler. Når ordføraren snakkar om potensial, men samstundes tek atterhald og manar til realisme, er det nettopp fordi Fedje, slik øya presenterer seg i dag, ikkje er dimensjonert for så veldig mange fleire buslaster.

Reiseliv blir viktig

– Diverre trur eg det er turismen som kjem til å bli den kanskje viktigaste industrien her ute i framtida, seier Herøy.

I "diverre" ligg det slett ikkje at han ikkje ønskjer ei slik framtid velkomen, men snarare at han gjerne også skulle hatt litt meir att av dei gamle næringane. Fiske, fiskeforedling, kvalfangst, mekanisk industri osv. Til saman selsesette desse verksemdene rundt 200 personar for ein generasjon eller to sidan.

I dag bur det drygt 500 menneske på Fedje, og det er ein klassisk kamp i denne utkanten, som i talrike andre, å få dei til å bli verande. For kvardagen er ikkje nødvendigvis "eksotisk", og "potensial" er ikkje noko å leva av om det ikkje finst folk til å realisera potensialet.

I mellomtida er det kommunalsjefen og ordføraren og det vesle lokalsamfunnets felles oppgåve å syta for trivnad og bulyst og attraktivitet. Ikkje for daggjestar og helgeturistar, men for fiskaren og ferjebillettøren og kassadama og læraren og alle dei andre som lever liva sine på Fedje.

Kompetanse, røynsle, fagkunnskap

Det er her Bergen og Omland Friluftsråd kjem inn. Med kompetanse, røynsle og fagkunnskap. For 12.825 kroner (25 kroner pr. innbyggjar) pr. år håpar Fedje å ha kjøpt seg ein type kompetanse, røynsle og fagkunnskap som skal vera med å løfta det kvardagslege friluftslivet på øya. Turstiar, badeplassar, naustmiljø, padleøyper etc.

– Vi er spente på kva som er mogleg å få til, seier Stian Herøy.

HELLISØY FYR: Ordfører Stian Herøy (gul jakke) og kommunalsjefen for samfunnsplanlegging, Rolf Raknes, viser rundt på ei øy og i ein kommune som har mykje å tilby både tilreisande og fastbuande.

Vi står ved den kunstige stranda lengst aust i Husavatnet. Ei atgløymd dykkar maske vitnar om det yrande badelivet her på varme sommar dagar. Her blir temperaturen fort 20 grader eller meir. På ein plass med svaberg og saltvatn på alle kantar kan det synast paradoksalt at Husavatnet er den desidert mest populære badeplassen, men her er det trygt, varmt, ganske grunt og nokså lunt.

Positiv tilvekst

Det er driftsavdelinga i kommunen som har gjort den tilrettelegginga som finst her. Kai, plattingar, grillplass og toalett. Herøy og Raknes ser fram til å få BOF med på laget som sparringpartner, men også til konkret å vera med å setja ut i livet det som dei, saman med kommunen, blir einige om å satsa på. Dei har begge vore på synfaring i tilliggjande medlemskommunar og sett korleis fagkunnskap når det gjeld friluftsliv og friluftsområde kan bidra til auka trivnad og bruksverdi.

Fedje har i hundrevis av år hausta av naturen. Øysamfunnet har vore prisgitt fiskebestandar, kvalkvotar, folketal, ver, klima og rammevilkår av ulikt slag. Fedjebuen veit likevel godt at ein innsatsfaktor er viktigare enn alle andre for å få ting til: Folket. Det er den innsatsen som folk legg ned, kvar for seg og i fellesskap, som avgjer kor godt livet på Fedje blir.

Nye verksemdar har avløyst gamle. Eit destilleri er etablert, hotell er under planlegging, ei krambu gir farge til hamna, ferja er gratis. Og dei 13 medlemmene i kommunestyret var aldri i tvil om at BOF ville vera endå ein positiv tilvekst til øyas livskraft.

– Samrøystes. Vedtaket var samrøystes, seier Stian Herøy.

– BOF er ei brikke i arbeidet med å gjera samfunnet vårt attraktivt og berekraftig!

Bedre læring i ekte elementer

Skravlende forventningsfulle kommer følget med sjetteklassinger gjennom snøklede gater på Møhlenpris. De har våttrakter på, og nå skal det bades.

Tekst av: Knut Langeland

Ute i vannet på Bystranden, BI-stranden lokalt, plasker to litt eldre elever. Maja Jordan Lokøy og David Antun Handeland fra andre klasse på Stend videregående skole har tatt jobben som levende isbrytere. Dagens klasserom

for sjetteklassingene klargjøres for innrykk. I beredskap på land står Moa Madeleine Kvinge Johnsson og Bastian Villanger Tangen.

Og fra kontorvinduene over lar ansatte seg villig distrahere av en sjau som ikke ligner mye på den som var her før.

Livredning

Det er den tidligere slippen til Mjellom og Karlsen, dette. Sveisere og platearbeidere er borte, verftet har skiftet ham, betong er blitt sand, og for anledningen skal stranden fungere som opplæringssted for til sammen 45 elever fra Møhlenpris skole. De skal lære om livredning. Hva gjør man for å redde seg selv og andre?

BI-STRANDEN: Dagens klasserom for sjetteklassingene klargjøres for innrykk.

VANTRYGGHET: Sjetteklassinger fra Møhlenpris skole skal lære om livredning i ekte elementer.

–Kjempeflott at de får anledning til å øve i ekte elementer. Rett og slett storveis, formelig jubler Even Solheim. Han er kontaktlærer for Møhlenpris-elevene.

Flere av dem jumper frydefullt uti uten å nøle. Andre er mer prøvende, men snart er 14 av de 15 i den første av tre grupper ute i vannet. Bare én elev valgte å vente. Til neste gang. Stemningen er nok ikke fullt så reservasjonsløs som på en varm sommerdag, men det ser ut som om de alle deler opplevelsen av å være med på noe eksotisk, annerledes og utfordrende. Forbipasserende stopper, forundret over denne yre badegleden midt på vinteren.

Trygghet først

Men aktiviteten er strengt regulert og nøye overvåket. Elevene fra Stend vgs er ute i vannet sammen med dem de skal lære vanntrygghet. Da må de holde gruppen samlet, disiplinert og fokusert. Å lære å være trygg i vann handler om å lære hva som berger deg fra å dø.

Midt i hviningen og begeistringen finnes det altså et dypt alvor. Å kaste linen som kan redde kompisen eller venninnen. Å komme seg fra vannet og opp på en kai eller opp i en båt. Å bevare roen i en kritisk situasjon.

– Dette er ungdommer med mye vannkompetanse. De har lært å beherske både kano, kajakk og coasteering. Det er elever med mye kunnskap om, og en dyp interesse for, friluftsliv. De er veldig dedikerte og kunnskapsrike, sier Karl Ingolf Løtveit, lærer i friluftsliv ved Stend vgs. Han holder seg rolig på sidelinjen, stolt over elevenes proffe håndtering av oppgaven de har påtatt seg.

Ungdomsbedrift

Ikke nok med det. Når Stend-elevene kurser og instruerer sjetteklassingene fra Møhlenpris, gjør de det som eiere og drivere av sin egen ungdomsbedrift. Kurset og kursopplegget har de laget selv, tjenesten de yter er en salgsvare, Møhlenpris skole er kunde, slik Ulsmåg skole var det i høst.

Men regningen går ikke til skoleverket eller foreldrene. Den er det Bergen og Omland Friluftsråd (BOF) som betaler, etter tilskudd fra blant annet Friluftsrådernes landsforbund.

– Læring i friluft, ikke bare i klasserom. Det er noe vi gjerne oppmuntrer til. Læringen blir mye mer realistisk i

kald vintersjø enn i et oppvarmet basseng inne, sier Frit-hjof Fosse, nestleder i BOF.

Randoné-tur

BOF betaler Stend-elevene 75.000 kroner for planlegging, organisering og gjennomføring av kurset, som altså omfatter både Møhlenpris og Ulsmåg skole. To dager med Møhlenpris, og tre dager med Ulsmåg i Melkeviken, som ligger i bunnen av Fanafjorden, like nedenfor Stend vgs. I tillegg stiller BOF med våtdrakter og annet utstyr.

Til sammen 12 elever fra Stend vgs er med på opplegget på Møhlenpris. De 75.000 kronene de bokfører som inntekt, skal brukes til en randoné-tur et sted i Sør-Norge utpå senvinteren en gang. Da blir det mye skikjøring, men også noen timer, der de skal lære om søk og redning i, og vurdering av, skredterreng.

Slik at de kan redde seg selv og andre, og formidle kunnskap om det.

LIVREDNING: Hva gjør man for å redde seg selv og andre?

UNGDOMSBEDRIFT VED STEND VGS: Instruktørene fra Stend vgs som var ute i vannet med elevene fra Møhlenpris skole.

Etablerer regional utstyrssentral

Tekst og foto av: Knut Langeland

Noen har garasjen full. Av sykler, kajaker, telt, skøyter, ski og fiskesaker. Andre har ingenting. Frilager Bergen og Omegn tar mål av seg til å gjøre friluftsutstyret tilgjengelig for alle, men også sørge for hyppigere bruk, tryggere lagring og bedre vedlikehold.

Vi snakker ikke primært om mitt og ditt utstyr, men om det som de store og landsdekkende organisasjonene har liggende. Den Norske Turistforening, Røde Kors, speiderbevegelsen og, ja, friluftsrådene.

– Alle har mye utstyr, og alle vil at det skal brukes mer. Det er her Frilager kommer inn, sier Frithjof Fosse, nestleder i Bergen og Omland Friluftsråd.

En form for outsourcing

– Tanken er at disse og tilsvarende organisasjoner skal

kunne ha utstyret sitt hos oss. Trygt lagret, men også ettersett, tørket og vedlikeholdt. Så tilbyr vi skoler og andre grupper med et udekket utstyrsbehov å låne utstyret gratis hos oss, sier Bjørnar Dahle.

– Vi blir ikke en konkurrent til Bua og Skattkammeret, som retter seg mer mot enkeltpersoner og private. Vi har en god dialog med dem for å finne ut hvordan vi best mulig kan eksistere sammen.

Dahle beskriver Frilagers konsept som en form for outsourcing, der altså organisasjonene selv slipper å holde seg med masse lagerplass og tidkrevende avdelinger for ettersyn og vedlikehold. Motytelsen er at de stiller sitt eget utstyr til disposisjon for andre, typisk skoleklasser, der mange av elevene verken er vant med friluftsliv, eller har utstyr til det liggende.

BJØRNAR DAHLE: Bygger opp Frilager Bergen og Omegn.

– En vinn-vinn-situasjon. Stavanger Turistforening har anslått at ordningen sparer dem for et årsverk, beskriver Dahle, som har fått ansvar for å starte opp den bergenske filialen av konseptet.

Begynte på Nord-Jæren

Allerede finnes det to fungerende Frilager-avdelinger. Frilager Nord-Jæren og Frilager Haugalandet. Det hele begynte på Nord-Jæren, der Bjørnar Dahle tilfeldigvis kommer fra. Sandnesgauken er arvelig belastet når det kommer til friluftsliv. Statsviteren med bakgrunn i noe så ulikt som Raftostiftelsen og bankvesenet, tente på jobbeskrivelsen da stillingen ble utlyst.

– Særlig det med å bygge opp noe som gir lik og rettferdig tilgang til et gode som friluftsliv faktisk er. Det ligger en menneskerettslig sosial dimensjon i det, som det er mulig å relatere til Raftostiftelsen, sier Dahle.

Frilager Nord-Jæren ble etablert i 2016. Da hadde Bjørnar Dahle bodd i Bergen allerede i fem år. Ideen ble senere eksportert til Haugesund og Haugalandet, og nå står altså Bergen og omegn for tur. Dahle er inntil videre den eneste ansatte. Hans primære oppgave er å skaffe til veie et egnet lokale, men også arbeidet med å rekruttere medarbeidere er godt i gang. I den prosessen har Dahle kontakt

med både NAV, A2G, Way Back og Pit Stop. De to sistnevnte legger særlig til rette for at tidligere innsatte og andre som har falt utenfor arbeidslivet, skal få en ny sjanse til arbeid og inntekt.

Arbeidstrening

– Vi er ikke bare en aktør som leverer en samfunnsnyttig tjeneste, men også en arbeidsplass som tilbyr arbeidstrening, sier Dahle.

Grønn bærekraft, økonomisk bærekraft, kombinert med sosialt ansvar, er ideer som gjennomfører Frilagers virksomhet. Det overordnede målet er å legge til rette for utendørs aktivitet for alle, med godt og funksjonelt og relevant utstyr. Telt, soveposer, kajaker, kanoer, redningsvester, hengekøyer, ski, fiskeutstyr, skotøy, bøtter og spader (til Jær-strendene!) men også klær. Fra innerst til ytterst.

– Fordi gode klær er avgjørende for den gode opplevelsen. Hvis du er ute i vind og regn og kaldt vær, men likevel er tørr og varm, da opplever du mestring, påpeker Dahle.

Frilager driver ikke bare med oppbevaring, vedlikehold og utlån av andres utstyr, de kjøper også inn noe eget utstyr. Dette blir nøye koordinert med eierorganisasjonene, og eventuelle innkjøp skal alltid være forankret i behov. Målet er å bidra til lavere forbruk.

En stor suksess

Mens Frilager Bergen og omegn ennå er en organisasjon i støpeskjeen, har pilotorganisasjonen på Nord-Jæren snart eksistert i åtte år. Den har 23 ansatte på hel- og deltid og har til nå vært en kjempesuksess, med 11.000 produkter i lageret. 11 av kommunene på Nord-Jæren er medlemmer i Frilager.

I Bergen og omegn kommer det til å ta noe tid før Frilager er klare til å supplere brukerne med turutstyr, men ryktet om deres eksistens er allerede i ferd med å spres.

– Jeg har fått henvendelser fra flere skoler med spørsmål om vi kan levere utstyr. Jeg kunne dessverre ikke svare bekreftende på det, men det er kjekt at vi oppleves som viktige og er etterspurte. For meg er det veldig motiverende, sier Bjørnar Dahle.

Frilager er en ikke-kommersiell satsing som er avhengig av tilskudd fra det offentlige, men som i oppstartsfasen også har nytt godt av bidrag fra blant andre Sparebankstiftelsen SR-bank og Gjensidigestiftelsen. Også Bufdir (Barne- ungdoms og familiedirektoratet) er med på spleiselaget.

Kampen for plastbøtten

Tekst og foto av: Knut Langeland

En plastbøtte dupper i bølgene utenfor stranden på Helleneset. Raskt føres den utover av vind og strøm.

Inne på stranden står syv elever fra Møhlenpris skole. Det er oppbrudd etter en lang formiddag. Snart er uteskole-dagen slutt. De har snakket om bærekraft og forsøpling. Arne Øi fra FN-sambandet har laget opplegget og snekret sammen programmet, i samsvar med læreplanen for skolen. Den inneholder helt konkrete kompetansemål: Ting elevene skal mestre og beherske, forstå og aller helst etterleve på ulike alderstrinn.

Håndfast

I dag er planen for læring både litt abstrakt, men også ganske håndfast, og litt mer håndfast enn planlagt blir dagen med plastbøtten som dupper i bølgene, på vei mot den frådende fjorden, der båtene stamper i kulingen.

Han har forstått det nå, gutten som kastet bøtten på sjøen, at kanskje var det ikke så lurt. Han løper langs bredden for å prøve å fange den drivende plasten før den når skumtoppene der ute og blir enda et stykke "herreløst marint avfall".

Han har lagt seg på magen på kaien. Med en mørken pinne strekker han seg etter bøtten, og der, ja, der klarer han å stoppe bøtten og dra den litt nærmere land. Medelevene som følger med på operasjonen, puster lettet.

Vårt kollektive ansvar

Men så, i iveren, dytter gutten bøtten under. Halvfull av sand synker den ned i dypet og blir borte.

Gutten er en av de syv Møhlenpris-elevene som denne vindfulle, regntunge dagen har uteskole på friluftsområdet på Helleneset. De har tatt elektrisk buss utover fra byen, sammen med to unge lærere, de har brukt formiddagen på å lære om bærekraft, på å bruke naturen ansvarlig, på å forstå problemet med forsøpling. Hele den snart fire timer lange økten har handlet om vår omgang med naturen, hva den raust deler med oss og vårt kollektive ansvar for å ta vare på den.

Kjent på "Ingunn"

Syv skoleelever mellom ti og tolv år har trukket teine, funnet krabbe, plukket tang, spist tang-chips, drukket tang-te og kjent på naturkreftene. De har samarbeidet om oppgaver. De er asfaltbarn som en hel formiddag har fått samhandle i strandkanten, har fått kjenne vindens krefter og regnets pisk. Det har vært fire timer under åpen himmel, mens ekstremværet "Ingunn" har nærmet seg fra havet der ute.

– Gøy, har de forklart fra under varme luer.

– Spennende, har de utbrutt i et tomt basseng med utsikt til en skummende Byfjord.

– Og litt skummelt, har de konstatert etter nesten å ha mistet fotfestet i en vindråse.

Fornybar rikdom

Kanskje har de ikke nytt alt dette overveldende utelivet i det barske været. Kanskje har de ikke fattet helt poenget med bærekraft og sporløs ferdsl. Kanskje har de ikke forstått fullt og helt hvordan vi mennesker, med våre valg og prioriteringer, påvirker livet på jorden. Hvordan vi, i vår jakt på mineraler, trevirke, olje, gass, sølv, gull, kobber og andre ressurser utpiner jorden, utrydder arter og langt på vei risikerer selv å bli ofre for vårt eget umettelige konsum.

Men de har knasket tang-chips og oppdaget havets fornybare rikdom. Og fått vite at hvis vi tar vare på havet og jorden, vil de fortsette å gi oss alt vi trenger.

Å gjøre en forskjell

Men så var det den bøtten som sank til havets bunn. Kanskje blir den det hyggelige gjemmestedet for en reke eller en krabbe eller en kreps. Kanskje skal den ligge lenge og dekket av skjell og tang og tare der nede i dypet. Men gradvis skal den tæres av bølger og strøm og havets gjentakende bevegelser. Den skal sprekke og gi etter og løses opp i mindre biter, og til slutt skal den bli til mikroplast.

«INGUNN»: Ekstremværet "Ingunn" har nærmet seg fra havet der ute.

Mikroplast, det har vi hørt om, skal Møhlenpris-elevene huske. Det er ikke bra, er det vel? Mikroplast er slikt som havner i krabbemager og krepsemager og rekemager, skal de lære, og når vi mennesker spiser mat fra havet, så havner plasten også i våre mager.

– Oi, skal gutten bak plastbøtten som forsvant, tenke.

– Oi, skal medelevene tenke.

– Det spiller en rolle hvordan hver enkelt av oss oppfører oss. Vi KAN virkelig gjøre en forskjell.

Arbeidet gir resultater

To ryddeprosjekter, Rydd Norge Vestland og Rene Vassdrag Vestland, er avsluttet. Totalt har prosjektene ryddet over 500 tonn eierløst marint avfall langsmed ytre kyst, og prioriterte elver og vassdrag i Vestland fylke.

Tekst av: Knut Langeland.

Resultatene er både nedslående og oppløftende.

Nedslående fordi prosjektene har vist at eierløst avfall finnes i et nesten ufattelig stort omfang, noe vi for øvrig alt visste. Oppløftende fordi nå er det ryddet og fjernet fra naturen ytterligere 500 tonn marint avfall. Det gir habitater og økosystemer anledning til å puste igjen.

– Ryddeprosjektene er vel gjennomført og har levert svært gode resultater. Forsøplingsutfordringen er der fremdeles, og vi vet at tilførselen av marin forsøpling dessverre er kontinuerlig, da det stadig fylles på med nytt avfall. Derfor må både ryddingen, vedlikeholdsryddingen og det holdningsskapende arbeidet fortsette, sier Gudrun Fatland.

Meningsfullt

Gudrun har ledet de to prosjektene på vegne av Handelens Miljøfond og Bergen og Omland Friluftsråd. Nå gjenstår det noe rapportering og fakturering, men i løpet av første kvartal i 2024 skal også all administreringen være slutført.

– Det har vært en svært meningsfylt jobb. Havet, som vi alle deler, og som er helt essensielt for livet på jorden. Hva kan være mer meningsfylt enn å jobbe for å ta vare på det? Spør Gudrun Kristin Fatland.

For senior prosjektlederen har det vært et givende arbeid. Hun skulle gjerne sett at hun hadde fått anledning til selv å følge det opp, sammen med BOF, men Rydd Norge 2 er tildelt noen andre, etter anbuds konkurranse. Gudrun aksepterer det, men mener den lokale forankringen som versjon 1 hadde, var riktigere og mer effektiv, med større langsiktig gevinst, blant annet i form av større lokalt engasjement, enn den sentralstyrte modellen som nå er valgt, med et profitstyr AS i prosjektledelsen.

Eget selskap

Gudrun Kristin Fatland, som siden 2017 har ledet flere prosjekter for BOF-kontoret på Helleneset, har nå etablert sitt eget selskap, der hun leverer tjenester innen bærekraftig hr. og prosjektledelse, hvor også hennes kompetanse innenfor planarbeidelse, kartlegging, analyse,

APELTUNVASSDRAGET I BERGEN KOMMUNE: Dugnadsvilje; oppryddingsarbeidet gir ekstra god effekt når det også er lokalt forankret.

strategi, utvikling, innovasjon, rydding og avfallshåndtering vil være nyttig for selskaper og kommuner.

Hun har store tall å slå i bordet med: I løpet av de tre årene som Rydd Norge Vestland pågikk i perioden 2020-2023, ble det ryddet en halv million kilo med eierløst marint avfall, 497,65 tonn, for å være presis. 40 prosent av Vestlandets ytre kyst, tilsvarende 5582 km med kystlinje, ble ryddet for makroplast over 2,5 cm over jordsmonn.

Betydningen av ryddeaksjonene er vanskelig å måle i eksakt verdi og dokumentere med tall, slik det ofte er med natur og naturmangfoldsverdier. Men vi vet alle at verdien av et renere hav og en plastfri natur er uvurderlig. Gevinsten er høy, og gevinstrealiseringen er fremdeles pågående. Med tanke på at plastens levetid er flere hundre år, sier det seg selv at gevinstrealiseringen vil pågå langt ut over vår egen levetid.

Bevisstgjøring

Ryddeaksjonene gir bevisstgjøring og gevinst fordi:

- Vi vet at plast krakelerer og blir til mikroplast.
- Vi vet at plast inneholder giftstoffer.
- Vi vet at noen av disse giftstoffene påvirker forplantningsevnen og kan gi redusert fertilitet til noen arter.

- Vi vet at dyr og havfugler spiser plast, og at de dør av det, slik Plasthvalen på Sotra, med 40 plastposer i magen, var et tydelig eksempel på.

- Vi vet at man kan finne plast i menneskers hjerne, blod, lunger og livmor.

- Vi vet at det er en risiko, men mangler ennå nok forskningsbasert kunnskap til å vite eksakt hvor høy denne risikoen, og konsekvensene av den, er.

– Nå er en halv million kilo av dette skadelige og potensielt dødelige avfallet fjernet fra skjærgården og naturen vår. Vi har ikke nok forskningsbasert kunnskap til å slå fast hvilken betydning dette har, men det er opplagt at det har betydelig effekt og en verdi som langt overgår selve avfallsfjerningen og den estetiske påvirkningen det har på landskapet. De positive gevinstene handler blant annet om å bevisstgjøre de aktørene som forurenser, og få ryddet plasten mens den ennå er makroplast og enkel å rydde, før den blir delt opp i mindre biter og blir mikroplast, sier Gudrun Kristin Fatland.

Forbedringspotensial

Grove analyser av avfallet viser at 70-80 prosent av det er havbruks- og fiskerirelatert. Forbedringspotensialet hos de som er kildene til forurensningen, er formidabelt.

MIDTBYGDAVASSDRAGET: Analyse av forsøpling ryddet fra vassdraget.

– Det gjelder næringer både onshore og offshore, men også private forbrukere og husholdninger, og ikke minst landbruk. Det er ingen grunn til at noen behøver å være en bosslaur, sier Fatland.

Men boss flyter likevel. Det gjelder også langsmed våre elver og vassdrag. Rene Vassdrag Vestland har ryddet langsmed prioriterte elver og vassdrag etter fastsatte ryddekriterier. Mange steder har man kommet over såkalte villfyllinger, steder der avfall mer eller mindre systematisk er blitt dumpet gjennom en årrekke, i eldre og nyere tid. Funnene er blitt delt med lokalsamfunn, media og kommuner gjennom møter og befaringer. Ettersom det er kommunen som har lokal forurensningsmyndighet, blir det deres ansvar å følge opp. Det er en utfordring flere kommuner har tatt tak i etter kartleggingen, og flere har valgt å videreføre egne ryddeprosjekter lokalt i kommunens regi. Tiltak som er gjennomført, omfatter alt fra å sette ut konteinere i kommunen, til å gi "amnesti" for innlevering av villfyllinger.

Dugnad i ryggmargen

– Gevinsten av å rydde langsmed og i vassdrag er ekstremt høy, og nå som vi i prosjektet Rene Vassdrag Vestland for første gang har kartlagt villfyllinger i offentlig forvaltningskart, har vi en veldig god start for videreføring, og et veldig konkret sted å starte for videre arbeid i og av kommunene, sier Gudrun Kristin Fatland.

– Oppryddingsarbeidet gir ekstra god effekt når det også er lokalt forankret. Vi bor i et dugnadsland. Dugnadsviljen sitter i den norske ryggmargen.

I forbindelse med prosjektet Rene Vassdrag er fire ulike vassdrag blitt kartlagt. Etneelva i Etne og Daleelva i Åsane

DALEELVA I ÅSANE: I elven ble det ryddet nærmere fem tonn med forsøpling.

representerer på sett og vis ytterpunktene. Den ene (Daleelva) med en form for ekstrem urban forsøpling, der det ble ryddet nærmere fem tonn med marint forsøpling, den andre først og fremst med forurensning fra landbruket.

– I Daleelva fant vi nye dumpingsituasjoner kort tid etter at vi hadde ryddet. 50-300 kilo med nytt avfall pr. 100 meter. I Etneelva er det hovedsakelig landbruksplast, i og langs elven, men særlig på bunnen i elvemunningen, som er problemet.

Gudrun Fatland mener problemet i teorien er enkelt å løse. Hun foreslår å se mer effektivt på kildene til forsøplingen for å stoppe ny tilførsel av plast til naturen, og etterlyser mer bærekraftige og innovative løsninger, spesielt rettet mot landbruket, men også noe så enkelt som lukkede søppelspann i offentlige rom.

Er rundballer fremtiden?

— Og er for eksempel rundballer fremtidens løsning for oppbevaring av høy?

Gudrun Fatland har ikke alle svarene, men prosjektet hun har ledet, har kartlagt problemene og behovene. Bergen og Omland Friluftsråd, ryddeaktørene, Handelens Miljøfond og interessentene er svært godt fornøyd med jobben som er gjort.

– Kommunene ser at det nytter når de engasjerer seg, tar tak og bidrar. Gevinstene er høye, men det mangler ennå offentlig å plassere ansvar for eierløst marint avfall. Det må inn i fastere offentlige former, og må sikres forutsigbar langsiktig statlig finansiering med handlingsrom og ha et koordinerende offentlig ledd, sier Gudrun Fatland.

Utført arbeid i 2023

I 2023 har driftsavdelingen hatt mange, flotte arbeidsoppgaver å holde på med, alt fra mindre vedlikeholdsoppgaver, drift, skjøtsel, tilrettelegging og større tilretteleggingstiltak og -prosjekter. Vårt arbeidsverktøy viser totalt over 1300 arbeidsoppgaver utført. Det økonomiske rammeverket har vært noe mer positivt enn foregående år. Av den anledning har vi forsøkt å innhente noe av de senere års økende vedlikeholdsetterslep. Driftsavdelingen har gjennom året stått på og utført mange oppgaver innen drift, skjøtsel og tilrettelegging. I tillegg har vi hatt henteoppdrag av eierløs marin forsøpling, inkludert over 25 båtvrak/flytebrygger som er fjernet fra Vestlandskysten.

Driftsavdelingen har opprettholdt fokuset innen skogrydding/vegetasjonsrensk og vedlikeholdsgrusing/-grøfting langs turveier og grøfter mht. hindre avrenning/overvann. BOF har gjennom egen driftsavdeling og/eller samarbeidsprosjekt, eksterne entreprenører og deltakerkommuner fått utført flere større tilretteleggings- og vedlikeholdstiltak hvor vi nevner følgende:

Io, Alver: padlehuk med tilhørende tursti. **Byngjo, Alver:** universelt utformet turvei (UU) ut til dagsturhytta (kommunen). **Hillandsvatnet, Alver:** trebrygge og tilkomst rehabilitert. **Solnes, Askøy:** utbedring av tilkomstvei inn til parkeringsplass; asfaltert og med fortau. Selve p-plassen er også avrettet og gruset på nytt. I tillegg er kystlednaustoppgraderingen slutført. **Kollevåg, Askøy:** større vedlikeholds-/reparasjonsarbeider på Friluftshuset ang. reparasjoner av lekkasjer i tak/stokker rundt bygget. **Krohnegården, Bergen:** vedlikeholdsarbeider på baderampe og trebrygge (sistnevnte kommunen). **Kyrkjjetangen, Bergen:** ny betongbadebrygge m/ leder/badestige og rampe. **Kuskjæret, Bjørnafjorden:** padlehuk. **Ploganeset, Kvam:** kommunal vannledning, ny turvei ned i området (kommunen). **Mundheimsvika (Badefjoro), Kvam:** universelt utformet (UU) steinkai/-brygge m/ betongdekke og trappetilkomst for kajaker, og universelt utformet tilkomstvei ned i området. **Eidsvika, Bruvik, Osterøy:** HC-tilpasset utetoalett. **Veo kai, Vaksdal:** vedlikeholdsarbeider på kai. **Buarøy fort, Øygarden:** større tilretteleggingsprosjekt: grindabygg, grill- og teltplasser, utetoalett og fundamenteringsarbeid for to padlehuker (bildet).

Flere sikringssaker av nye parseller og friluftsområder ble endelig slutført, bl.a. **Hissøyna** (tilleggsparsell Kvile), Øygarden kommune, **Mundheimsvika**, Kvam herad, **Hosanger dampbåtbyggja**, Osterøy kommune. **Geitvika** (Øygarden), Mundheimsvika (Kvam) og veiprosjekt **Solnes** (Askøy) friluftsområde ble offisielt åpnet.

FRIFANT og KJAPPEN med mannskap har deltatt i IUA-øvelse (Interkommunalt utvalg mot akuttforurensning) i regi av Bergen brannvesen, m. fl., i tillegg til stabskurs.

Flere ansatte i administrasjonen/driftsavdelingen var på felles samling med andre friluftsråd i Vestkystparken/Skjærgårdstjenesten.

Det er i løpet av året gjennomført flere vernerunder på arbeidsplassen/Helleneset. BOF har ilt. året forbedret våre internkontrollsystemer gjennom å ha revidert flere av våre HMS- og kvalitetssystemer. De ansatte har gjennomført flere kurs innen temaer som brannvern/førstehjelp, sikkerhet, løfteoperasjoner, varmemedarbeider, YSK, HMS for ledere, IUA, verneombud og tillitsvalgt.

Skjærgårdstjenesten har utført transportoppdrag på Fedje for vår samarbeidspart, Statens Naturoppsyn og Statsforvalteren i Vestland.

Alver

I kommunens 34 friluftsområder har driftsavdelingen primært utført drifts- og skjøtselsoppgaver. Av skjøtselsoppgaver har det vært fokus på strandrydding, grusing og grøfting og skog- og vegetasjonsrensk. I **Kvalvågnes** og **Io** (eksternt) er det gjort et større arbeid med skogrydding og vegetasjonsrensk, samt grøfterenssk og opprydding langs turstinetet.

Skog- og vegetasjonsrensk: **Fisketangen, Kvalvågnes, Hillandsvatnet, Holme** (tilsynskontakt), **Io, Skageneset, Varnappen og Fløksand**.

Av større tilretteleggingstiltak har padlehuk blitt bygget på **Io**, samt tursti ut til padlehuken er merket/ryddet. På **Byngjo** er det laget universelt utformet turvei (UU) ut til dagsturhytta (kommunen). I **Hillandsvatnet** er trebryggen og tilkomsten rehabilitert, inkl. ny leder/badestige på bryggen.

Av mindre tilretteleggingstiltak er det i **Elvavika** blitt merket HC-parkering, reparert bord/benk, utbedring av p-plass er slutført og turvei er utbedret. På **Fløksand** er slaghull i turvei reparert. I **Fisketangen** er informasjonstavle og utetoalett beist, og informasjonsplakat er montert på informasjonstavlen. På **Skarvøy** og **Pariserholmane** er det utført vedlikeholdsarbeider på kajakkslipp og montert beslag på vindu på padlehuk. I **Varnappen** er det gjort utbedringer av turveier. På **Kvalvågnes** er det gjort vedlikeholdsgrusing av turveier og flebruksflate/gressmark, utetoalett er beist, satt ut benk og montert redningssett (m/ Tryg-bøye og F-skilt). På **Håøy** er det montert redningssett (m/ Tryg-bøye og F-skilt), reparert steinkai og utetoalett, skiftet redningssett og utbedret fending på kaien. I **Solheimsvika** er utetoalett beist. På **Byngjo** er det satt ut 5 stk. turbenker langs turveien (turlaget).

I **Vallevik** er det gjort vedlikeholdsgrusing av turvei og informasjonstavle og utetoalett er beist. I **Uttoaska** er det montert vinduer/benker i gapahuk (tilsynskontakt). I **Hillandsvatnet** er det gjort reparasjoner av bro og stupebrett, og skiftet ut stupebrett.

I Alver kommune ble det innhentet fem båtvrak.

Hillandsvatnet: Ny trekai.

Askøy

I kommunens 24 friluftsområder har driftsavdelingen primært utført drifts- og skjøtselsoppgaver. Av skjøtselsoppgaver har det vært fokus på strandrydding, grusing og grøfting og skog- og vegetasjonsrensk. I **Kollevåg** er det gjort et større arbeid med skogrydding og vegetasjonsrensk.

Skog- og vegetasjonsrensk: **Kollevåg, Hanevik og Skarvøy og Pariserholmane**.

Av større tilretteleggingstiltak er det gjennomført et større kommunalt prosjekt på **Solnes** med utbedring av tilkomstvei inn til parkeringsplass; asfaltert og med fortau. Selve p-plassen er også avrettet og gruset på nytt. I tillegg er kystlednaustoppgraderingen slutført, naustet er beist og det er gjort reparasjoner på utetoalett. I **Kollevåg** er det gjort et større vedlikeholds-/reparasjonsarbeid på Friluftshuset ang. reparasjoner av lekkasjer i tak/stokker rundt bygget.

På **Haabsøy** er det satt ut bord/benk. I **Lyngvik** er gjerdet reparert. På **Skarvøy** og **Pariserholmane** er det gjort vedlikeholdsarbeid på kajakkopptrekk og det er laget langbord i grindabygget og det er beist (tilsynskontakt). I **Kollevåg** er det gjort reparasjoner av grill og lys i taket i Friluftshuset og slaghull i tilkomstveier, beising av Friluftshuset, informasjonstavler og utetoalett, kai er fendret opp igjen og ny kodeboks montert. På **Damskjerneset** er murt reparert, bilvei asfaltert, montert leder/badestige og redningssett (m/ Tryg-bøye og F-skilt) og satt ut bord/benk. På **Herdla kai** er det utført vedlikeholdsarbeid med fending.

I Askøy kommune ble det i løpet av året hentet marin forsøpling, ryddet av allmennheten, ved ryddekker montert i **Kollevåg** og **Skutlevika**.

Solnes: Rehabilitering av kystlednaust ble slutført.

Austevoll

I kommunens 9 friluftsområder har driftsavdelingen primært utført drifts- og skjøtselsoppgaver. Av skjøtselsoppgaver har det vært fokus på strandrydding og grusing og grøfting. Det er også blitt utført div. vedlikehold av kystledhuset på **Horgo**, inkl. reparasjoner av grillrist.

Austrheim

I kommunens 4 friluftsområder har driftsavdelingen primært utført drifts- og skjøtselsoppgaver. Av skjøtselsoppgaver har det vært fokus på strandrydding og grusing og grøfterenssk.

På **Øksnes** er det gjort reparasjoner på bom og utetoalett, beiset og satt ut ny bålpanne i Nothuset, tillaget nye gruer og satt ut kurver for frisbeegolf. I **Årvika** er det fylt på med bark under dissestativet og utetoalett er beist. Skog- og vegetasjonsrensk er utført i området.

Steingardsvikane: Skog og vegetasjonsrensk.

Bergen

I kommunens 58 friluftsområder har driftsavdelingen primært utført drifts- og skjøtselsoppgaver. På **Fanaholmen**, **Kvarven**, **Solviken** og **Steingardsvikane**.

Skog- og vegetasjonsrensk: **Fanaholmen**, **Søndre Hetlevik**, **Kvarven** inkl. motorsagkurs, **Eidsvågneset**, **Brunestykket**, **Helleneset**, **Lønninghavn**, **Sandviksbatteriet**, **Steingardsvikane**, **Kalvtrevik**, **Øvre Hellen**, **Hordvikhamn**, **Sandholna**, **Solviken**, **Store Milde**, **Toppesanden**, **Tømmervågen**, **Venehaugen**/**Utnehagen** og **Vollane**.

Bydel vest (Loddefjord/Fyllingsdalen, Damsgård/Laksevåg, Godvik og Bønes):

Av tilretteleggingstiltak er det på **Kyrkjjetangen** er det satt ut 2 stk. bord/benker, reparert dissestativ, merket og skiltet HC-parkeringsplasser (kommunen), lagt ut ny betongbadebrygge m/ leder/badestige og rampe, og fylt på med bark under og montert redningssett (m/ Tryg-bøye og F-skilt). På **Kvarven** er det satt ut 2 stk. bord/benker, 2 stk. benker og 2 stk. bålpanner, gjort reparasjoner på utetoalettet og utbedret tilkomsten bort til utetoalettet. I **Tennebekktjørna** har kommunen montert sykkelstativ, gjort vedlikeholdsgrusing på turveier, beiset gapahuk (turlaget), gjort reparasjoner på

Kyrkjjetangen: Ny betongbadebrygge.

redningssettet, utetoalettet er tømt og det er fylt på med bark under dissestativet. I **Krohnegården** er det utført reparasjoner på baderampen, og rekkverket på baderampen er skiftet til syrefast stål (entreprenør). I **Godvik** er det satt ut bord/benk og skiltet for HC-parkering..

Bydel Sandviken, Eidsvåg/Salhus, Åsane og Arna:

Av andre tilretteleggingstiltak er det på **Helleneset** satt ut 2 stk. bord/benker, gjort vedlikeholdsgrusing på turveier, utført ymse vedlikehold, satt ut bord/benk, fylt på med bark under dissestativ og gjort reparasjoner på benk, bom, gjerde og grillhus, og skiftet leder/badestige og redningssett. På **Øvre Hellen** er det utført reparasjoner av gjerde og grillplass, og

Grønskjeret: Skjøtsel og utbedringer av turveien.

vedlikeholdsgrusing av turveier og fylt på med bark under dissestativ. På **Vollane** er stupebrett skiftet ut. På **Brunestykket** er det gjort vedlikeholdsgrusing av turveier. I **Venehaugen/ Utnehagen** er det gjort vedlikeholdsgrusing langs turveier.

På **Grønskjeret** er det satt ut bord/benk, 2 stk. benker, gjort utbedringer langs turveien og langs utkikkspunkter, satt ut ny grill (Friluft) og den ødelagte gapahuken er fjernet og fylt på med bark under dissestativet. I **Storåkerвика** er det gjort reparasjonsarbeider på turveien. På **Våganeset** er utbedret med universell tilkomst (UU) til bryggeanlegg. I **Morvik** er tursti utbedret med klopper. På **Gullbotn** er utetoalettet tømt og det er utført vedlikeholdsgrusing- og grøfting langs turveier/skiløyper. I **Bakarhavn** er redningssett og stupebrett skiftet, og det er gjort reparasjoner på leder/badestige. På **Garnes** er turvei/tilkomst vedlikeholdsgruset. I **Tellevik** er det gjort vedlikeholdsgrusing av turvei/tilkomst.

I **Toppesanden** er stupebrett skiftet ut. På **Storøen** er det satt ut bord/benk, stupebrett skiftet ut, montert redningssett på nauset, ryddet i naust og utført transportoppdrag. I Nygardsvika, Haukelandsvatnet har det blitt satt ut bord/benk og montert redningssett (m/ Tryg-bøye og F-skilt). I **Kalvtrevik** er det gjort vedlikeholdsgrusing på tilkomst/turvei. På **Sandviksbatteriet** er det gjort reparasjoner av gjerder.

I Bergen kommune, bydel Sandviken, Eidsvåg/Salhus, Åsane og Arna ble det i løpet av året hentet inn fem båtvrak.

Bydel Fana/Ytrebygda:

Av mindre tilretteleggingstiltak er det i **Grønevika** er det satt ut 2 stk. bord/benker, stupebrettet og 2 stk. redningssett er

Kvarven: Skog og vegetasjonsrensk.

skiftet ut, og det er beist og gjort reparasjoner på utetoalett og rampe. I **Sandholna** er det gjort egenkontroll av elektrisk anlegg i dagsturhytta, reparert brønnlokk og tømt utetoalettet.

I **Skjoldabukta** er det satt ut 2 stk. bord/benker, gruset opp turvei inn i området, gjort utbedringer av container og sanitærtoalett, reparert og fylt på med bark under dissestativet. På **Marmorøyane** m/ holmer er det satt ut bord/benk. I **Mjølkevika** er det satt ut 2 stk. bord/benker. I **Langestranden** er flytebryggen kassert pga. dårlig tilstand. På **Fanaholmen** er det satt ut bord/benk og montert redningssett (Tryg-bøye og F-skilt). I **Lønninghavn** er det utført reparasjoner på redningssettet, satt ut bord/benk og benk og gjort utbedringsarbeid på tilkomst/turvei og rasteplass. I **Store Milde** er det utført reparasjonsarbeider og grøfterensking på turveien. I **Notabunneset** er det gjort vedlikeholdsgrusing langs turveien.

I Bergen kommune, bydel Fana/Ytrebygda ble det ble det i **Skjoldabukta** hentet sekker med marin forsøpling. Det ble innhentet fem båtvrak.

Bjørnafjorden

I kommunens 30 friluftsområder har driftsavdelingen primært utført drifts- og skjøtselsoppgaver. Av skjøtselsoppgaver har det vært fokus på strandrydding, grusing og grøfting og skog- og vegetasjonsrensk.

Skog- og vegetasjonsrensk: **Ervikane**, **Framnes** og **Fusanaset**.

I **Framnes** er det gjort et større arbeid med skogrydding og vegetasjonsrensk.

Av større tilretteleggingstiltak er det på **Kuskjæret** bygget padlehuk, satt ut bord/benk og laget gruer. Utetoalettet er også beist og reparert.

Av mindre tilretteleggingstiltak er det i **Hagafjora** reparert gjerde/port. I **Grindevollstøa** (Skeisstøa) er det utført reparasjoner på utetoalettedør og montert redningssett (Tryg-bøye og F-skilt) ved slipp. I **Smievågen** ble det satt ut 2 stk. benker (én liten og én stor), vedlikeholdsgrusing av turveien og tilsynskontakten har laget en ny grill. I **Ervikane** er det

satt ut 2 stk. bord/benker og 3 stk. benker langs turveiene, og gjort reparasjoner på trebro, turveier og slag hull i bilvei. På **Kalneset** er stupebrettet skiftet ut.

I **Mobergsvikjo** er det satt ut bord/benk og utført reparasjoner av amfiet/steintrappene (kommunen). På **Vinnesholmen** er det gjort transportoppdrag av materialer. På **Skorpo** er det utført reparasjoner på naustdør.

I Bjørnafjorden kommune ble det i **Ervikane** hentet sekker med marin forsøpling. Det ble innhentet fem båtvrak.

Kuskjæret: Bygging av ny padlehuk ble sluttført i 2023.

Kvam

I kommunens 22 friluftsområder har driftsavdelingen primært utført drifts- og skjøtselsoppgaver. Av skjøtselsoppgaver

Mundheimsvika: Åpning av det ny-tilrettelagte friluftsområdet.

har det vært fokus på strandrydding, grusing og grøfting og skog- og vegetasjonsrensk. Det ble gjort et arbeid med å sette ut redningssett (m/ Tryg-bøye og F-skilt) i flere områder: **Knutafjøro, Lunhaug, Mundheimsvika, Sandvenfjøro og Tyrvefjøra (Auganesstrondi)**. Skog- og vegetasjonsrensk: **Ståvika**.

På **Sandvenholmen** er det gjort transportoppdrag av materialer. I flere områder er det blitt gjennomført utsetting og inntak av badebøyer.

Av større tilretteleggingstiltak er det på **Ploganeset** lagt ned vannledning og opparbeidet ny turvei ned i området (kommunen), kasserte lekeapparater på lekeområde er fjernet og det er gjort utbedringer av parkeringsplass (tilsynskontakt). I **Mundheimsvika** (Badefjøro) bygget ny, universelt utformet (UU) steinkai/-brygge m/ betongdekke og trappetilkomst for kajakker, og universelt utformet tilkomstvei ned i området.

Av mindre tilretteleggingstiltak er det i **Ljonesvågen** fylt på med bark under dissestativet. På **Småholmene** er det gjort reparasjoner på stupebrettet og montert ny leder/badestige. På **Tangeråsneset** har tilsynskontakten ordnet påfyll av skjellsand. I **Ståvika** er det satt ut bord/benk, montert leder/badestige og rekkverk på stupebrettet. På **Svanholmene** har tilsynskontakt gjort reparasjoner av flytebryggeanlegget. I **Tyrvefjøra** (Auganesstrondi) er det satt ut bord/benk.

I Kvam herad ble det innhentet ett båtvrak.

Mundheimsvika: Ny kai Holmakaien, med strandfjøre og universell tilkomst.

Osterøy

I kommunens 14 friluftsområder har driftsavdelingen primært utført drifts- og skjøtselsoppgaver. Av skjøtselsoppgaver har det vært fokus på strandrydding, grusing og grøfting og skog- og vegetasjonsrensk. Ett nytt friluftsområde, **Rundhovde, Valestrand**, er sikret.

Eidsvika: Nytt toalett.

På **Rundhovde, Valestrand** er det gjort et større arbeid med skogrydding og vegetasjonsrensk.

Av større tilretteleggingsarbeid er det i **Eidsvika, Bruvik** er det bygget og beiset nytt uttoalett, montert bom og laget grue.

Av mindre tilretteleggingstiltak er det i **Husavatnet** er det gjort reparasjoner på trebrygge, redningssett og bord/benk, og satt ut 3 stk. bord/benker. På **Rundhovde** ble det satt ut bord/benker, montert leder/badestige på kaien, grøfting av tursti og montert redningssett (m/ Tryg-bøye og F-skilt). På **Klokkarneset** er det satt ut 2 stk. bord/benker, gjort utbedringer av flerbruksflater/gressmarker og montert redningssett (Tryg-bøye og F-skilt). I **Heggjebotnen** er bord/benk skiftet ut. På **Hanstveitholmene** er det gjort vedlikeholdsgrøfting av turvei.

I Osterøy kommune ble det innhentet ett båtvrak.

Samnanger

I kommunens 5 friluftsområder har driftsavdelingen primært utført drifts- og skjøtselsoppgaver. Av skjøtselsoppgaver har det vært fokus på strandrydding, grusing og grøfting og skog- og vegetasjonsrensk.

Skog- og vegetasjonsrensk: **Rolvsvåg**.

Av mindre tilretteleggingstiltak ble det i **Teigavika, Bjørkheim** er det gjort reparasjoner på uttoalett, satt ut bord/benk og lagt ut en flytende badstu m/ landgang (kommunen). I **Rolvsvåg** er det satt ut bord/benk og gjort reparasjoner på uttoalettet.

I Samnanger kommune ble det i løpet av året hentet marin forsøpling, ryddet av allmennheten, ved rydekasser montert i **Rolvsvåg**.

Tysnes

I kommunens 14 friluftsområder har driftsavdelingen primært utført drifts- og skjøtselsoppgaver. Av skjøtselsoppgaver har det vært fokus på strandrydding, grusing og grøfting og skog-

og vegetasjonsrensk. I **Peralio** er det gjort et større arbeid med skogrydding og vegetasjonsrensk.

Skog- og vegetasjonsrensk: **Klubben og Peralio**.

I **Kjevikjo** er det satt ut bord/benk og utført grøfterensk av turvei inn i området (tilsynskontakt). I **Kyrkjevatnet** ble leder (badestige) montert på flytebryggen. I **Apalvika** ble det satt ut bord/benk.

Vaksdal

I kommunens 9 friluftsområder har driftsavdelingen primært utført drifts- og skjøtselsoppgaver. Av skjøtselsoppgaver har det vært fokus på strandrydding og grusing og grøfting.

Av større tilretteleggingsprosjekter er det gjort et stort vedlikeholdsarbeid på kaien i **Veo kai**.

Av mindre tilretteleggingstiltak er det på **Sildestadskjeret** er det montert ytterligere rekkverk på kaiplattingen, gjort reparasjoner på grillen, og vedlikeholdsgrusing langs turveien. På **Veo kai** er det montert leder/badestige på kaifronten. I **Littlevika, Stanghelle** er det utført reparasjoner av kajakkstativ.

Veo kai: Reparasjoner av kai.

Øygarden

I kommunens 35 friluftsområder har driftsavdelingen primært utført drifts- og skjøtselsoppgaver. Av skjøtselsoppgaver har det vært fokus på strandrydding, grusing og grøfting og skog- og vegetasjonsrensk. På Hissøyna er det gjort et større arbeid med skogrydding og vegetasjonsrensk. Skog- og vegetasjonsrensk: **Buarøy fort, Hissøyna, Lerøy fort og Myntevika**.

Av større tilretteleggingsprosjekter er tilretteleggingsarbeidene på **Buarøy fort** påbegynt og stort sett gjennomført i 2023; opprusting av turveier, uttoalett, grindabygg, 2 stk. padlehuker (ikke gjennomført, kun fundamenteringsarbeid gjennomført), teltplass, 2 stk. bord/benker, benker, gruer, etc. Det ble også gjort reparasjoner av ødelagt steinbenk. Det er også gjort betydelige oppgraderinger innvendig og utvendig

på den nye kystledhuset "Kvile" på **Hissøyna**. Det innbefatter skifte av kjøkken, toalettfasiliteter, overnattingsfasiliteter, solcellepanel, lys, vask, rekkverk, etc.

Av mindre tilretteleggingstiltak er det utført transportoppdrag og diverse vedlikeholdsarbeid på kystledhus og andre bygninger på **Hissøyna** og **Lønøy**. På **Hissøyna** ble brønn til kystledhuset Hovdahuset rengjort, gjort egenkontroller på elektrisk anlegg på kystledhusene Bjarnehuset og Hovdahuset.

Buarøy fort: Nytt toalett -og grindabygg, ble satt opp i friluftsområdet.

set. På **Buarøy fort** ble transportoppdrag utført, bl.a. av geiter og grus/pukk. På **Langøy** er det satt ut bord/benk og montert forøyningsbolter og redningssett (Tryg-bøye og F-skilt). I **Geitvika** er det satt ut bord/benk, og sluttført bygging av baderampe, grindabygg og grøfter, etc. (entreprise). I **Lislevika** er det satt ut bord/benk og gjort reparasjoner på bord/benk. I **Sundskogen** har velforeningen/BOF utbedret stinettverket med klopper og vedlikeholdsgrøfting/grusing langs turveiene og parkeringsplassen. På **Ormhilleren** er det utført vedlikeholdsgrusing av turveier. På **Skogsøy** er det utført reparasjoner av vindu i dagsturhytta/Fugleobservasjonshytta.

I Øygarden kommune ble det i løpet av året hentet marin forsøpling, ryddet av allmennheten, ved rydekasser montert i **Lislevika** og **Ormhilleren**. Det ble innhentet tre båtvrak.

SKJØTSEL OG DRIFT 2023

Friluftsområder som blir slått i løpet av sesongen	125
Badebøyer satt ut i sesongen	65
Stupebrett dekket med antisklimatter før sesongen	80
Toaletter spylt og rengjort i tilsynsrunder i sesongen	101
Dager drift av Helleneset friluftsområde med basseng, toalett og grillhus	65
Innsamlet tonn marint avfall (prosjekt)	191
Drift av utleiehus og åpne naust i sesongen	23
Antall kasserte båtvrak hentet	25
Antall områder der det ble utført skog og vegetasjonsrensk	71
Antall toalett vedlikeholdt og beiset	29
Antall tilsynsrunder gjennomført i 12 kommuner	265

NYTT I 2023

Toaletter	3
Brygger	2
Stupebrett	3
Redningssett	16
Turveier	1 km
Turstier	2 km
Parkeringsplasser	2
Ramper for bevegelseshemmede	1
Informasjonstavler	3
Sikringssaker nye friluftsområder	5
Hus, naust og gapahuker	8
Utstyrsbaser	1

OMRÅDER OG TILRETTELEGGING

Friluftsområder	262
Toaletter	122
Stupebrett	81
Parkeringsplasser	113
Hytter, naust og gapahuker	94
Informasjonstavler	100
Brygger og kaier	108

OMRÅDER OG TILRETTELEGGING

Bruer	46
Redningssett	202
Bord og benker	243
Teltplass	59
Turstier	146 km
Skiløyper	146 km
Turveier	81 km
Bilveier	15 km
Baderamper og padlebrygger for bevegelseshemmede	21
Fortøyningsbøyer i uthavner	2

UTLEIEDØGN KYSTLEIA OG UTLEIEHUS

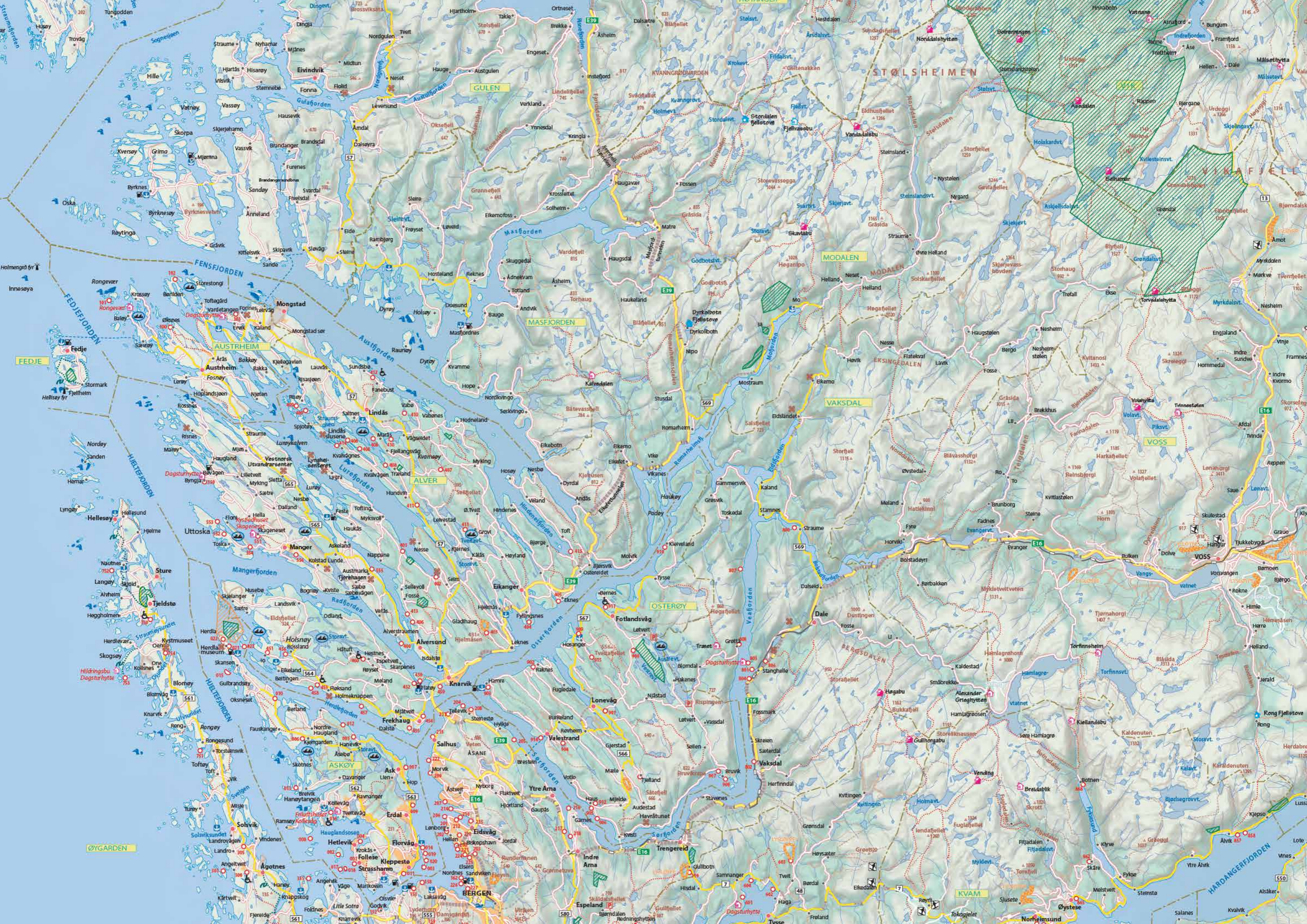
Kollevåg	52
Horgo	26
Hissøyna	87
Løno	24
Skageneset	37
Sandholna	54
Solstråleøya	27
Vinnesholmen	125

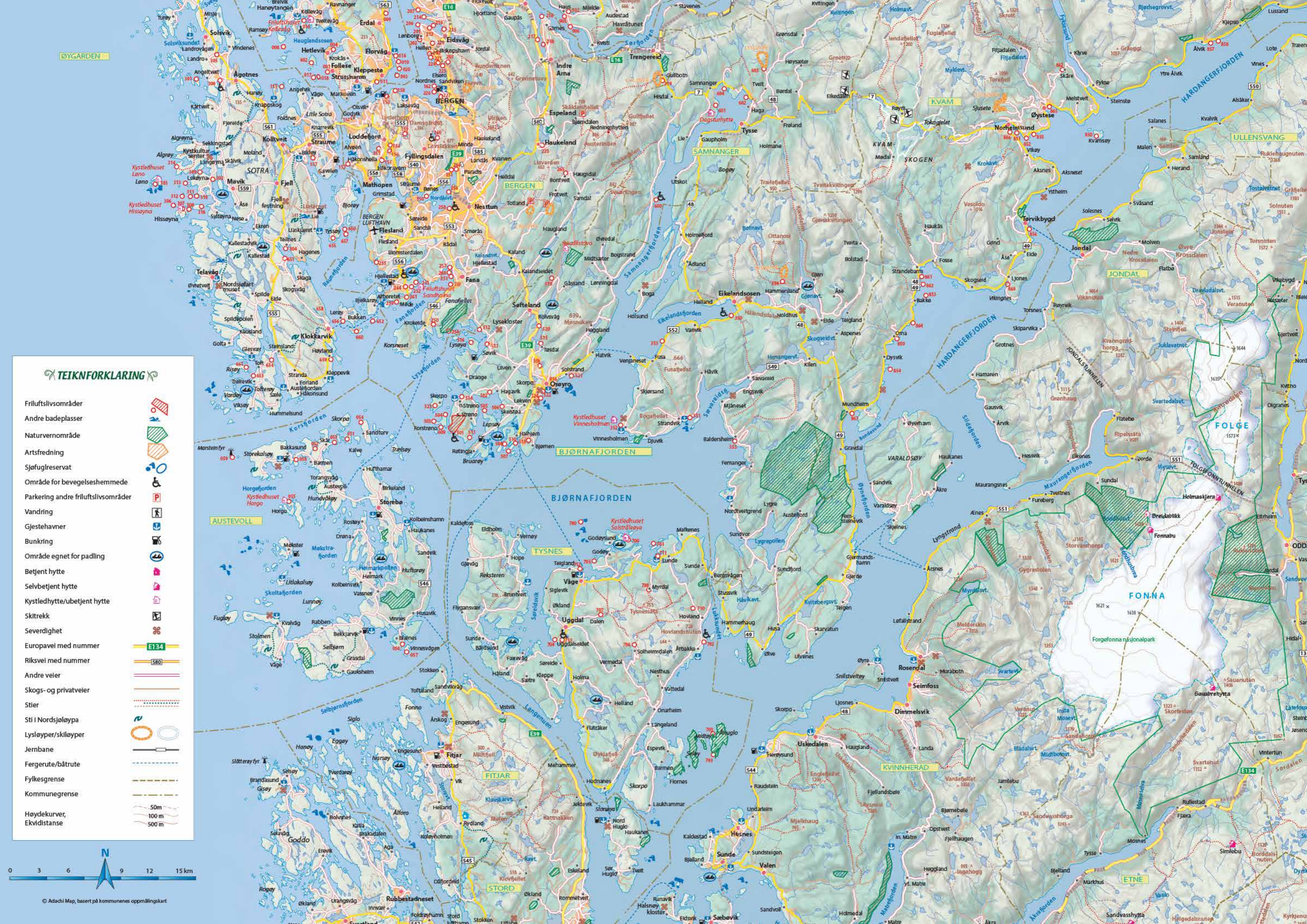
AKTIVITETSTILTAK

Kurs skoler og frivillige	8
Antall deltakere kurs	59
Tiltak for barn og unge	21
Antall deltakere tiltak for barn og unge	2444
Antall arrangement for eldre	8
Antall deltakere tiltak for eldre	84
Antall turmål turregistrering	166
Antall turer gått	1135

MJØLKEVIKA FRILUFTSOMRÅDE : Trygg i vann. Ungdomsbedriften ved Stend vgs instruerer elever fra Ulsmåg skole.

TEKNEFORKLARING

- Friluftslivsområder
- Andre badeplasser
- Naturvernområde
- Artsfredning
- Sjøfuglreservat
- Område for bevegelseshemmede
- Parkering andre friluftslivsområder
- Vandring
- Gjestehavner
- Bunkring
- Område egnet for padling
- Betjent hytte
- Selvbetjent hytte
- Kystledhytte/ubetjent hytte
- Skitrekk
- Severdighet
- Europavei med nummer
- Riksvei med nummer
- Andre veier
- Skogs- og privatveier
- Stier
- Sti i Nordsjøløypa
- Lysløyper/skiløyper
- Jernbane
- Fergerute/båtrute
- Fylkesgrense
- Kommunegrense
- Høydekurver, Ekvdistanse

Eiendomsoversikt 2023

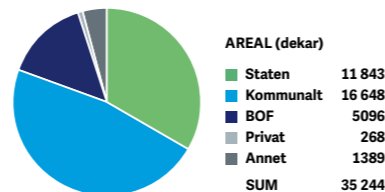
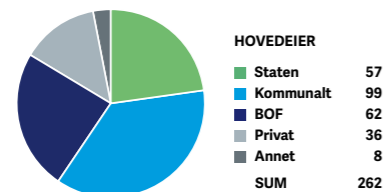
Kommune	BOF nr.	Omradenavn	Sikringsstatus	Areal m ²	Drifttilsyn ansvarlig	Hovedeier
Alver	400	Hillandsvatnet	Kommunalt sikret	18231	BOF	Kommunen
	401	Vallevik	Statlig sikring	14167	BOF	Staten
	402	Fisketangen	Statlig sikring	51218	BOF	Kommunen
	403	Hopsdal	Statlig sikring	811	BOF	Kommunen
	404	Litlevågen, Fyllingsnes	Statlig sikring	5468	BOF	Kommunen
	405	Kvernhusviki, Eknes	Statlig sikring	3709	BOF	Kommunen
	406	Kvamsvågen	Kommunalt sikret	4134	BOF	Kommunen
	407	Fjellsbø	Kommunalt sikret	1014	BOF	Kommunen
	408	Padleløype 1 - Marås	BOF	282	BOF	Privat
	409	Padleløype 2 - Midthagen	BOF	764	BOF	Privat
	410	Padleløype 3 - Langavatnet	BOF	512	BOF	Privat
	411	Padleløype 4 - Hundvensvatn og Tveitvatn	BOF	804	BOF	Privat
	412	Nautevågen	Statlig sikring	12834	BOF	Privat
	413	Geitøyna i Alverstraumen	BOF	2326	BOF	Privat: BKK
	414	Kvalvågnes	Statlig sikring	1271098	BOF	Staten
	415	Furvågen	Statlig sikring	4784	BOF	Privat
	450	Håøy	Statlig sikring	268510	BOF	Staten
	451	Io	Statlig sikring	770289	BOF	BOF
	452	Smineset	Statlig sikring	5008	BOF	Staten
	453	Fløksand	Statlig sikring	27872	BOF	Staten
	454	Varnappen	Statlig sikring	43877	BOF	Kommunen
	455	Elvavika (Haltejohansvika)	Statlig sikring	53218	BOF	Kommunen
	456	Rylandsneset	Statlig sikring	96646	BOF	Kommunen
	457	Holme	Kommunalt sikret	72832	BOF	Kommunen
	458	Leirvik gard	Statlig sikring	22124	BOF	BOF
	459	Hagelsund	Statlig sikring	15255	BOF	Staten
	460	Hestdal	BOF	613	BOF	Kommunen
	550	Byngja	Statlig sikring	80620	BOF	BOF
	551	Skageneset	Statlig sikring	56730	BOF	Kommunen
	552	Toska	Statlig sikring	183387	BOF	Staten
	553	Uttoska	Statlig sikring	140896	BOF	Staten
	554	Trettholmen	Statlig sikring	22017	BOF	Staten
555	Solheimsvika	Statlig sikring	12392	BOF	Staten	
556	Nesvatnet, Manger	Kommunalt sikret	11915	Kommunen	Kommunen	
Askøy	001	Damskjærneset	Statlig sikring	19117	BOF	BOF
	002	Skorpo (Askøy)	Statlig sikring	496942	BOF	BOF
	003	Øyarodden	Statlig sikring	1780	BOF	Staten
	004	Geitholmen	Statlig sikring	6592	BOF	BOF
	005	Hanevik	Statlig sikring	2171	BOF	BOF
	006	Skutlevika	Statlig sikring	25113	BOF	BOF
	007	Lyngvik	Statlig sikring	17280	BOF	BOF
	008	Nordre Rotøyane	Statlig sikring	77891	BOF	BOF
	009	Solnes	Statlig sikring	51723	BOF	BOF
	010	Sjursvika	Statlig sikring	25865	BOF	BOF
	011	Solfjell	Kommunalt sikret	9550	BOF	Kommunen
	012	Stien	Statlig sikring	37172	BOF	BOF
	013	Store Børøy	Statlig sikring	156879	BOF	BOF
	014	Nordre Tjuvavågen	Statlig sikring	29803	BOF	BOF
	015	Ystøy	Statlig sikring	64193	BOF	Staten
	016	Kollevåg	Statlig sikring	613183	BOF	BOF
	017	Færøy	Statlig sikring	173164	BOF	Staten
	018	Lamholmen	Statlig sikring	46392	BOF	BOF
	019	Gulskjeret	Statlig sikring	4109	BOF	Staten

Kommune	BOF nr.	Omradenavn	Sikringsstatus	Areal m ²	Drifttilsyn ansvarlig	Hovedeier
Austevoll	020	Haabsøy	Statlig sikring	4517	BOF	Staten
	021	Herdla kai	Statlig sikring	663	BOF	Staten
	022	Herdla fort	Statlig sikring	193056	BOF	Staten
	023	Skarvøy og Pariserholmane	Statlig sikring	122525	BOF	Kommunen
	050	Kalsundholmen	Statlig sikring	69608	BOF	BOF
	051	Krossøy	Statlig sikring	132899	BOF	BOF
	052	Nordre Navøyvågen	Statlig sikring	140337	BOF	Staten
	053	Skår	Statlig sikring	120503	BOF	BOF
	054	Sandtorv	Statlig sikring	118484	BOF	BOF
	055	Horgo	Kommunalt sikret	49816	BOF	Kommunen
	057	Blånesøy	Statlig sikring	21728	BOF	Staten
	058	Sveholmen	Statlig sikring	11644	BOF	Staten
	059	Marsteinen	Statlig sikring	80699	BOF	Kommunen
Austrheim	100	Øksnes	Statlig sikring	76499	BOF	BOF
	101	Sauøy	Statlig sikring	110225	BOF	Staten
	102	Børilden	Statlig sikring	605932	BOF	Staten
	103	Årvika	Statlig sikring	19103	BOF	Privat
Bergen	150	Kyrkjetangen	Statlig sikring	48389	BOF	Kommunen
	151	Langestranden	Kommunalt sikret	4231	BOF	Annet: Langelegatene
	152	Godvik	Statlig sikring	2123	BOF	BOF
	153	Kjøkkelvik	Statlig sikring	9509	BOF	BOF
	154	Solviken	Statlig sikring	11549	BOF	BOF
	155	Søndre Hetlevik	Statlig sikring	21540	BOF	BOF
	156	Sætrevik	Statlig sikring	11102	BOF	Kommunen
	157	Håkonshella	Statlig sikring	645	BOF	BOF
	158	Kvarven	Kommunalt sikret	549726	BOF	Staten
	159	Tennebekktjørna (Tennebekktjern)	Kommunalt sikret	57442	BOF	Kommunen
	160	Krohnegården	Kommunalt sikret	21390	BOF	Kommunen
	161	Ægirs vei (Storavatnet)	Kommunalt sikret	5760	BOF	Bergen kommune
	162	Ballastbryggen	Kommunalt sikret	1011	Kommunen	Kommunen
	200	Biskopshavn	Kommunalt sikret	11718	BOF	Kommunen
	201	Brunestykket	Kommunalt sikret	93869	BOF	Kommunen
	202	Helleneset	Statlig sikring	27899	BOF	Kommunen
	203	Sandviksbatteriet	Statlig sikring	74629	BOF	Staten
	204	Bakarhavn	Statlig sikring	15273	BOF	Kommunen
	205	Breistein	Statlig sikring	3451	BOF	BOF
	206	Eidsvågneset	Kommunalt sikret	1630	BOF	Kommunen
	207	Grønskjeret	Statlig sikring	32420	BOF	BOF
208	Hordvikhamn	Statlig sikring	20720	BOF	BOF	
209	Morvik	Statlig sikring	24451	BOF	BOF	
210	Storøen	Statlig sikring	36901	BOF	Kommunen	
211	Tellevik	Kommunalt sikret	2616	BOF	Privat	
212	Tømmervågen	Statlig sikring	39027	BOF	BOF	
213	Storåkerвика	Statlig sikring	6009	BOF	Kommunen	
214	Våganeset	Statlig sikring	45424	BOF	Kommunen	
215	Vollane	Statlig sikring	15164	BOF	Kommunen	
216	Garnes	Statlig sikring	27598	BOF	BOF	
217	Holmen i Arnavågen	Statlig sikring	5154	BOF	Kommunen	
218	Kalvtrevik	Statlig sikring	4267	BOF	Kommunen	
219	Gullbotn	Statlig sikring	2741363	BOF	Kommunen	
220	Øvre Hellen	Statlig sikring	88915	BOF	Staten	
221	Venehaugen/Utnenhagen	Statlig sikring	13207	BOF	Kommunen	

Kommune	BOF nr.	Omradenavn	Sikringsstatus	Areal m ²	Drifttilsyn ansvarlig	Hovedeier
	222	Toppesanden	Statlig sikring	14832	BOF	Kommunen
	223	Haukelandsvatnet	Kommunalt sikret	12895	BOF	Kommunen
	224	Nyhavn	Kommunalt sikret	198	Privat	Privat
	225	Sandviken sjøbad	Kommunalt sikret	2188	Kommunen	Kommunen
	228	Marineholmen sandstrand	Privat	1868	Privat	Privat
	226	Nordnes sjøbad	Kommunalt sikret	6547	Kommunen	Kommunen
	227	Sydnes sjøbad	Kommunalt sikret	636	Kommunen	Kommunen
	250	Austrevågen	Statlig sikring	3611	BOF	BOF
	251	Fanaholmen	Statlig sikring	9849	BOF	Kommunen
	252	Grønevika	Kommunalt sikret	20993	BOF	Kommunen
	253	Sandholna	Statlig sikring	59066	BOF	Kommunen
	254	Krokeide	Kommunalt sikret	546559	BOF	Kommunen
	255	Lønninghavn	Kommunalt sikret	21538	BOF	Kommunen
	256	Marmorøyen m/ holmer	Statlig sikring	175292	BOF	Kommunen
	257	Mjølkveika	Kommunalt sikret	20795	BOF	Kommunen: Fylkeskommunen
	258	Skjoldabukta	Statlig sikring	9099	BOF	Kommunen
	259	Steingardvikane	Statlig sikring	34603	BOF	Kommunen
	260	Stendaholmen	Kommunalt sikret	22420	BOF	Kommunen: Fylkeskommunen
	261	Mildevågen	Kommunalt sikret	4267	BOF	Kommunen
	262	Notabuneset	Statlig sikring	3472	BOF	Kommunen
	263	Fanafjellet	Kommunalt sikret	1338931	BOF	Annet: OVF
	264	Store Milde	Statlig sikring	15536	BOF	Staten
	265	Bontveit	Kommunalt sikret	1102	BOF	Privat
	266	Konsulbukta	Andre	8179	BOF	Staten: Statsbygg
Bjørna- fjorden	350	Hagafjóra	Kommunalt sikret	4315	BOF	Privat
	351	Skjelavikjo, Strandvik	Statlig sikring	18313	BOF	Staten
	352	Vinnesholmen	Kommunalt sikret	31657	Andre	Kommunen
	353	Fusanaset	Statlig sikring	13002	BOF	Staten
	354	Bygdastølen	Kommunalt sikret	1826	Frivillig organisasjon	Privat
	355	Steinavikjo	Statlig sikring	3573	BOF	Kommunen
	500	Banktjørnflaten	Statlig sikring	6801	BOF	BOF
	501	Ervikane	Statlig sikring	947542	BOF	Staten
	502	Askvikvågen	BOF	1632	BOF	Staten: Statskog
	503	Oksabåsen og Storeknappen	Statlig sikring	176883	BOF	Staten
	504	Vetlaneset	Statlig sikring	20538	BOF	Staten
	505	Ullsund	Statlig sikring	232330	BOF	Staten
	506	Grindevollstøa (Skeisstøa)	Statlig sikring	3717	BOF	Kommunen
	507	Halhjemsøy	Statlig sikring	2312	BOF	BOF
	508	Kalneset	Statlig sikring	27771	BOF	BOF
	509	Kuskjæret	Statlig sikring	14767	BOF	BOF
	510	Ramsholmen	Statlig sikring	1320	BOF	BOF
	511	Langøysund	Statlig sikring	48068	BOF	Privat
	512	Sperrevik	Statlig sikring	5538	BOF	BOF
	513	Søvikvågen	Statlig sikring	6329	BOF	Privat
	514	Stokkavik	Statlig sikring	24489	BOF	BOF
	515	Tøsdal	BOF	609	BOF	Privat
	516	Lysøen	Andre	815946	BOF	Staten
	517	Eidsvika	Statlig sikring	194	BOF	BOF
	518	Halhjemsmarka	Statlig sikring	37021	BOF	Kommunen
	519	Raudlio	Statlig sikring	10206001	BOF	Kommunen
	520	Framnes	Statlig sikring	6037	BOF	Kommunen

Kommune	BOF nr.	Omradenavn	Sikringsstatus	Areal m ²	Drifttilsyn ansvarlig	Hovedeier
	521	Smievågen	Statlig sikring	21240	BOF	Privat: Moldegaard AS
	522	Mobergsvikjo	BOF	8071	BOF	Privat
	523	Skorpo	Statlig sikring	108226	BOF	Staten
	524	Tellevika	Statlig sikring	15587	BOF	Kommunen
Kvam	850	Kvamsøy	Statlig sikring	270019	BOF	Kommunen
	851	Sandvenholmen	Statlig sikring	7625	BOF	Kommunen
	852	Holmsund	Statlig sikring	10725	BOF	Staten
	853	Svanholmane	Statlig sikring	5741	BOF	Kommunen
	854	Dysvikholmen	Statlig sikring	13699	BOF	Kommunen
	855	Lunhaug	Statlig sikring	3371	BOF	Kommunen
	856	Ståvika (Fredsvik)	Statlig sikring	11304	BOF	Kommunen
	857	Auganesstronda	Kommunalt sikret	12397	BOF	Kommunen
	858	Bersestrondi	Kommunalt sikret	16101	BOF	Kommunen
	859	Småholmane	Ikke sikret	6335	BOF	Privat
	860	Ljonesvågen	Kommunalt sikret	8918	BOF	Kommunen
	861	Ploganaset	Kommunalt sikret	9489	BOF	Kommunen
	862	Skårsvatnet	Kommunalt sikret	3418	BOF	Staten: Statens Vegvesen
	863	Tangeråsneset	Kommunalt sikret	34329	BOF	Kommunen
	864	Breievne, Omastrand	Kommunalt sikret	2532	BOF	Kommunen
	865	Øystese sentrum	Statlig sikring	1678	Kommunen	Kommunen
	866	Norheimsund sentrum	Kommunalt sikret	7851	Kommunen	Kommunen
	867	Mundheimsvika (Badefjøre)	BOF	1973	BOF	Privat
	868	Botnen kai	Kommunalt sikret	107	Kommunen	Privat
	892	Kvamskogen tur- og skiutfartsområde	Kommunalt sikret	8171	Andre	Kommunen
Osterøy	900	Selviki	Statlig sikring	1846	BOF	Staten
	901	Husavatnet	Kommunalt sikret	31166	BOF	Kommunen
	902	Hjellvikstranda	BOF	5547	BOF	Privat
	903	Klokkarneset	BOF	37280	BOF	Annet: OVF
	905	Kreklo	BOF	1105	BOF	Annet: OVF
	906	Inste Lekneset	BOF	3949	BOF	Annet: OVF
	907	Prestekaien, Bruvik	BOF	251	BOF	Annet: OVF
	908	Eidsvika (Neset), Bruvik	BOF	4826	BOF	Kommunen
	909	Sperneset, Hosanger	BOF	3231	BOF	Annet: OVF
	910	Kleiveland	Statlig sikring	4837	BOF	Privat
	911	Hanstveitholmen (Holmane)	Statlig sikring	21453	BOF	Privat
	912	Sanatoriet	Statlig sikring	3766	Frivillig organisasjon	Osterøy Kommune
	914	Rundhovde, Valestrand	Statlig sikring	2035	BOF	Privat
	915	Kossdalen aktivitetspark	BOF	11413	BOF	Privat
Samnanger	600	Rolvsvåg	Statlig sikring	93114	BOF	Staten
	601	Flesjane	Kommunalt sikret	886026	BOF	Kommunen
	602	Gjerde	BOF	3006	BOF	Privat
	603	Totræna skianlegg	Kommunalt sikret	3965	Frivillig organisasjon	Kommunen
	604	Bjørkheim	Statlig sikring	2132	Kommunen	Kommunen
Tysnes	700	Fluøy	Kommunalt sikret	78679	BOF	Kommunen
	701	Krabbapollen	BOF	9692	BOF	Privat
	702	Klubben (Klubbavika)	BOF	14703	BOF	Privat
	703	Ånuglo	Andre	2683964	BOF	Staten
	704	Kjevikjo	BOF	39418	BOF	Privat
	705	Gunnarsvikjo	BOF	10692	BOF	Privat
	706	Solheimsdalen	Statlig sikring	2224	BOF	Kommunen
	707	Dalen	Kommunalt sikret	679	BOF	Kommunen
	708	Myrdal	Kommunalt sikret	896	BOF	Privat

Kommune	BOF nr.	Omradenavn	Sikringsstatus	Areal m ²	Drifttilsyn ansvarlig	Hovedeier	
Vaksdal	709	Solstråleøya	Kommunalt sikret	19602	BOF	Kommunen	
	710	Skaret	Ikke sikret	537	BOF	Privat	
	711	Apalvika	Kommunalt sikret	2343	BOF	Kommunen	
	712	Peralio, Våge	Kommunalt sikret	2773	Kommunen	Kommunen	
	713	Kyrkjevatnet	Statlig sikring	19897	BOF	Privat	
	800	Skipshelleren	Kommunalt sikret	6128	BOF	Privat	
	801	Agnavika	Kommunalt sikret	4418	BOF	Kommunen	
	802	Sildestadskjæret	Kommunalt sikret	1230	BOF	Kommunen	
	803	Folavika	Kommunalt sikret	128285	BOF	Kommunen	
	804	Stanghelle kai	Kommunalt sikret	15	BOF	Kommunen	
	805	Heggjebotnen	Kommunalt sikret	2458	BOF	Privat	
	806	Littlevika, Stanghelle	Statlig sikring	4909	BOF	Kommunen	
	807	Veo kai	Kommunalt sikret	112	BOF	Kommunen	
	808	Grøttå kai	Kommunalt sikret	20	BOF	Kommunen	
	Øygarden	300	Kårtveitpollen	Statlig sikring	40702	BOF	Staten
		301	Lakeskjær	Statlig sikring	14259	BOF	BOF
		302	Langøyholmane	Statlig sikring	6369	BOF	BOF
303		Lønøy	Statlig sikring	790163	BOF	BOF	
304		Myntevika	Statlig sikring	25637	BOF	BOF	
305		Olsvik	Statlig sikring	1604	BOF	BOF	
306		Kalsøyane	Statlig sikring	48111	BOF	Staten	
307		Hissøyna	Statlig sikring	269888	BOF	Staten	
308		Duøyna	Statlig sikring	74921	BOF	Staten	
309		Kobbavågen	Statlig sikring	166085	BOF	BOF	
310		Små Geitarøyna	Statlig sikring	14734	BOF	BOF	
311		Søre Klovholmen	Statlig sikring	15984	BOF	BOF	
312		Ystholmane	Statlig sikring	21424	BOF	BOF	
313		I. Senholmen og V. Lyngholmen	Statlig sikring	24697	BOF	BOF	
314		Barmane	Statlig sikring	498139	BOF	Staten	
315		Kjeholmen	Statlig sikring	11578	BOF	Staten	
316		Narøyvågen	Statlig sikring	128864	BOF	Staten	
317	Geitvika	Statlig sikring	39211	BOF	Staten		
650	Alvøy	Statlig sikring	90344	BOF	BOF		
651	Barholmen	Statlig sikring	12564	BOF	BOF		
652	Bjelkarøy-Buarøy	Statlig sikring	64766	BOF	BOF		
653	Risvika	Statlig sikring	6727	BOF	BOF		
654	Rophammaren	Statlig sikring	52099	BOF	BOF		
655	Tyssøy	Statlig sikring	360800	BOF	BOF		
656	Lerøy fort	Statlig sikring	31963	BOF	Staten		
657	Austre Synsholmen	Statlig sikring	11205	BOF	BOF		
658	Sundskogen	Statlig sikring	646291	BOF	Staten		
659	Setravika	Statlig sikring	22017	BOF	Staten		
660	Buarøy fort	Statlig sikring	291132	BOF	Staten		
661	Risøyna	Statlig sikring	81029	BOF	Staten		
750	Lislevika	Kommunalt sikret	9553	BOF	Kommunen		
751	Ormhilleren	Statlig sikring	154082	BOF	Staten		
752	Langøy	Statlig sikring	146065	BOF	BOF		
753	Skogsøy	Statlig sikring	318776	BOF	Staten		
754	Ovågen	Statlig sikring	34718	BOF	Staten		

TILSYNSKONTAKTER 2023

Alver

Elvavika	Frekhaugmarka Vel og Frekhaug Diskgolf
Fløksand	Karl Arne B. Haugsvær
Hestdal	Jørgen Olsvoll
Holme	Egil Skjelbreid
Håøy	Flatøy Bygdelag
Io	Runar Haugland
Kvamsvågen	Hans Olav Evensen
Kvernhusviki, Eknes	Eknesvågens Venner
Littlevågen, Fyllingsnes	Eikanger Bygdelag
Skageneset	Skagenesets Venner
Solheimsvika	Leif Taule
Toska	Ove Toska, Arve Skjellanger
Trettholmen	Vidar Morken
Vallevik	Grendalaget Øksa
Varnappen	Frekhaug Diskgolf

Askøy

Færøy, Lamholmen og Nordre Rotøyane	Morten Ragnvaldsen
Hanevik og Stien	Hanevik Velforening
Herdla fort	Herdla museum–Museum Vest
Herdla kai	Herdla Gard v/ Morten Bjørnstad
Kollevåg	Jostein Kristiansen
Nordre Rotøyane, Skorpo m.m.	Morten Ragnvaldsen
Nordre Tjuvavågen	Øen Velforening
Skarvøy og Pariserholmane	Herdla Museum–Museum Vest og Rosslund & omegn Båtlag
Sjursvika	Furehaugen Barnehage
Ystøy	Kim René Merkesvik

Austevoll

Horgo	Lars Erling Horgen
Kalsundholmen	Torleiv Blånes
Nordre Navøyvågen	Ankerjengen Båtlag
Sveholmen	Havstril Padlekubb

Austrheim

Børilden	Austrheim Kystbarnehage
Øksnes	Harald Øksnes
Årvika	Fonnes Bygdelag

Bergen

Biskopshavn og Venehaugen/ Utnehagen	Biskopshavn Vel
Brunestykket	Lønborg Borettslag
Eidsvågneset	Eidsvågneset Vel
Fanafjellet	Fanafjordens Venner
Garnes	Lions Club Arna
Godvik	Godvik Vel
Gullbotn	Gullfjell IL
Konsulbukta	Marmorguttene
Kyrkjjetangen	Bergen Kompetansesenter for Læringsmiljø
Kvarven	Kristian Rognskog
Langestranden	Marmorguttene
Marmorøyane med holmer	Marmorguttene
Morvik	Espen Raa Nilsen
Notabuneset	Sageneset Vel
Storøen	Åsane Seilforening / Bergen Kystslag
Søndre Hetlevik	Stormkast–Bergen Frisbeeklubb
Tellevik, Hordvikhavn og Bakarhavn	Hordvik Bygderåd
Tømmervågen	Njård Ro- og kajakkklubb
Våganeseet	Båtlaget Kystliv
Nygardsvika, Haukelandsvatnet	Jarle Bøe

Bjørnafjorden

Banktjørnflaten, Mobergsvikjo og Ervikane	Dagfinn Rippe
Grindevollstøa (Skeisstøa)	Skeisstøa Vel
Hagafjøra	Annbjørg Sandvik
Kalneset	Tore Hjelle Lekven
Langøysund	Kjell Skorpen

Bjørnafjorden

Lysøen	Museet Lysøen
Mobergsvikjo	Bjørn Moberg
Oksabåsen	Jørn Hafslund
Ramsholmen	Os Rotaryklubb
Skjelavikjo	Strandvik Bygdelag
Steinavikjo, Baldersheim	Baldersheim Bygdelag
Smievågen	Hans Anton Kleiven
Søvikvågen	Søvikvågens Venner
Ullsund	Jan Tore Døsen
Vinnesholmen	Vinnesholmen Kystslag

Kvam

Auganesstrondi	Ålvik og Ytre Ålvik Grendautval
Holmsund	Nedre Valland-Nes Grendalag
Kvamsøy	Hordaland Krins av Norges Speiderforbund
Ljonesvågen	Innstranda Grendautval
Mundheimsvika og Salbuвика	Mundheim Grendautval
Svanholmane og Tangeråsneset	Strandebarm Grendautval
Ploganeset	Harald Steine
Sandvenholmen	Hardanger Fartøyvernseier og Norheimsund Grendautval
Skårsvatnet	Soldal og Porsmyr Grendautval
Småholmane	Omastrand Grendautval
Ståvika	Tørvikbygd Grendautval og Tørvikbygd Kvinne- og Familieag

Osterøy

Hanstveitholmane	Fotlandsvåg Grendaråd
Husavatnet	Lonevåg Grendalag
Inste Lekneset	Adele Nesthus
Hjellvikstranda	Hjellvik Grendating
Kleiveland	Kleiveland Bygdelag
Klokkarneset	Hamre Grendaråd
Kreklo, Haus	Adele Nesthus
Sperneset, Hosanger	Johannes S. Loftås
Prestekaiaen og Eidsvika	Bruvik Grendaråd
Sanatoriet, Haus	Haus Grendaråd

Samnanger

Rolvsvåg	Per Helge og Eiliv Våge
----------	-------------------------

Tysnes

Apalvika	Lunde Bygdelag
Kjevikjo	Asbjørn Myklestad
Klubben	Trond Borg
Kyrkjevatnet	Uggdal Bygdelag
Peralio	Båtlaget Njord/Tysnes

Vaksdal

Agnavika	Stanghelle Vel
Sildestadskjæret	Vaksdal Vel

Øygarden

Austre Synsholmen, Alvøy, Tyssøy	Tyssøy Beitelag
Bjelkarøy-Buarøy	Tom Eide Knudsen
Buarøy fort	Hans Ove Galtung
Duøyna	Tore Samuelsen
Kobbavågen	Kjell Olav Lokøy
Kårtveitpollen	NJFF-Hordaland
Langøy	Tormod Magnesen
Lønøy og Hissøyna	Steinar Lønøy
Ovågen	Brevik Krins Nærmiljøutvalg
Risvika og Rophammaren	Tofterøy Bygdelag
Skogsøy	Brevik og Herdlevar Ve og Vel og Anne Laila Skare
Sundskogen	Jarle Sælensminde

Årsregnskap

DRIFT

Økonomisk oversikt etter art	Note	2023	Budsjett 2023	2022
Kontigenter fra deltakerkommuner	7	10 654 896	10 654 896	9 912 308
Overføringer og tilskudd fra staten	7	11 308 193	8 972 411	12 082 349
Overføringer og tilskudd fra andre	7	17 532 987	8 619 623	8 955 985
Salgs og leieinntekter		2 043 455	2 373 333	2 231 368
Sum driftsinntekter		41 539 531	30 620 263	33 182 010

Driftsutgifter

Lønnsutgifter	5	11 874 069	9 727 050	10 725 058
Sosiale utgifter	4	1 829 287	4 030 452	4 247 983
Kjøp av varer og tjenester	5	12 637 172	16 387 864	12 925 876
Overføringer og tilskudd til andre		3 028 866	-	2 476 471
Avskrivninger	2, 3	1 454 947	1 454 947	1 944 975
Sum driftsutgifter		30 824 341	31 600 313	32 320 363

Brutto driftsresultat		10 715 190	-980 049	861 647
------------------------------	--	-------------------	-----------------	----------------

Finansposter

Renteinntekter		464 810	-	142 841
Renteutgifter		358	-	8 864
Avdrag på lån		-	-	445 915
Netto finansinntekter/utgifter		464 452	-	-311 938
Motpost avskrivninger	2, 3	1 454 946	1 454 946	1 944 975
Netto driftsresultat	1	12 634 588	474 897	2 494 684

Disponering eller dekning av netto driftsresultat

Overføring til investering		2 732 895	-	165 044
Avsetning til bundne fond	6	9 548 443	-	1 709 590
Bruk av bundne fond	6	-1 925 000	-	-
Avsetning til disposisjonsfond	6	2 278 251	474 897	620 050
Bruk av disposisjonsfond	6	-	-	-
Sum Avsetninger		12 634 589	474 897	2 494 684

INVESTERING

Investeringer	Note	2023	2022
Investeringer i varige driftsmidler	3	2 949 437	165 044
Sum investeringsutgifter		2 949 437	165 044

Inntekter i investeringsregnskap

Kompensasjon for merverdiavgift		201 542	-
Tilskudd fra andre	7	-	-
Sum investeringsinntekter		15 000	

Finansieringsbehov	1	216 542	-
---------------------------	---	----------------	----------

Dekket slik:

Overføring fra drift		2 732 895	165 044
Bruk av bundne fond	6	-	-
Sum overføring fra drift og netto avsetninger		2 732 895	165 044

BALANSE

Eiendeler	Note	2023	2022
Anleggsmidler			
Faste eiendommer og anlegg	2	18 693 575	17 401 850
Utstyr, maskiner og transportmidler	2	8 594 725	8 593 502
Pensjonsmidler	4	40 916 787	37 244 368
Sum		68 205 087	63 239 720
Omløpsmidler			
Bankinnskudd og kontanter	1	27 250 259	18 675 118
Kundefordringer	1	23 928	126 036
Andre kortsiktige fordringer	1	361 935	286 974
Premieavvik	4	0	0
Sum		27 636 122	19 088 128
Sum eiendeler		95 841 209	82 327 848
Egenkapital og gjeld			
Egenkapital			
Disposisjonsfond	6	11 898 705	9 620 454
Bundne driftsfond	6	10 748 443	3 125 000
Kapitalkonto	2	29 555 482	29 103 532
Sum		52 202 630	41 848 986
Langsiktig gjeld			
Gjeld til kredittinstitusjoner		0	0
Pensjonsforpliktelse	4	38 649 610	34 136 192
Sum		38 649 610	34 136 192
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	1	927 901	847 463
Annen kortsiktig gjeld	1	3 683 857	4 027 651
Premieavvik	4	377 211	1 467 556
Sum		4 988 969	6 342 670
Sum egenkapital og gjeld		95 841 209	82 327 848

Bergen, 01.02.2024

Lilian Vangberg
Styrets leder

Miriam Akkouche
Styremedlem

Kim Ruben Pettersen Julseth
Styremedlem

Nils Kåre Skoge
Nestleder

Margaret Økland Larsen
Styremedlem

Dag Børre Seter
Administrativ leder

Nils-Petter Sivertsen
Styremedlem

Jarle Skjoldsvoll
Styremedlem

Noter

Regnskapsprinsipper

Bergen og Omland Friluftsråd Kommunalt Oppgavefelleskap (BOF), er et interkommunalt samarbeidsorgan etter kommunelovens kapittel 19 mellom de 12 kommunene inndelt i de fem regionene:

- Nord: Alver, Austrheim
- Sør: Austevoll, Bjørnafjorden, Tysnes
- Øst: Kvam, Osterøy, Samnanger, Vaksdal
- Vest: Askøy, Øygarden Bergen: Bergen

Samarbeidsavtalens § 4 fastsetter at BOF er et eget rettssubjekt som fører eget regnskap. Deltakerkommunene yter årlig tilskudd per innbygger 1.1.

Årsregnskapet for BOF er satt opp i samsvar med kommuneloven og tilhørende regnskapsbestemmelser i forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner, og god kommunal regnskapskikk.

Årsregnskapet er utarbeidet i samsvar med grunnleggende regnskapsprinsipper:

- tilgang på og bruk av midler i året framgår enten av driftsregnskapet eller investeringsregnskapet
- tilgang på og bruk av midler skal regnskapsføres brutto
- Alle kjente utgifter og inntekter i året er med i årsregnskapet for vedkommende år, enten de er betalt eller ikke når årsregnskapet avsluttes.
- Hvis størrelsen på et beløp er usikkert, brukes beste estimat.

NOTE 1

Spesifikasjon av endring i arbeidskapital

Balansen	31.12.2023	31.12.2022	Endring
Omløpsmidler	27 636 122	19 088 128	8 547 994
Kortsiktig gjeld	4 988 969	6 342 670	-1 353 701
Arbeidskapital	22 647 153	12 745 458	9 901 695
Drifts- og investeringsregnskapet			
Netto driftsresultat			12 634 588
Netto utgifter/inntekter i investering			-2 732 895
Endring arbeidskapital			9 901 693

Skillet mellom drift og investering:

Utgifter til vedlikehold av varige driftsmidler regnes som utgifter til drift. Utgifter til vesentlige og varige påkostninger regnes som utgifter til investeringer i anleggsmidler. BOF sin istandsetting og tilrettelegging av friluftsområder og tilhørende bygninger har i praksis vært klassifisert som vedlikehold.

Klassifisering og måling av eiendeler og gjeld:

Eiendeler som er vesentlige og til varig eie, klassifiseres i balanseregnskapet som anleggsmidler. Andre eiendeler klassifiseres som omløpsmidler. BOF eier og forvalter en rekke eiendommer i regionen. De fleste av eiendommene er under kategori LNF og er i henhold til tidligere års praksis ikke balanseført i BOF sitt regnskap

Lån som er tatt opp etter kommuneloven § 14-15 første eller andre ledd, § 14-16, § 14-17 første ledd, klassifiseres i balanseregnskapet som langsiktig gjeld. Annen gjeld klassifiseres som kortsiktig gjeld.

BOF har på vegne av sine medlemmer til oppgave å sikre, tilrettelegge og forvalte bade- og friluftsområder i bergensregionen. BOF har således et ikke-økonomisk formål og er ikke skattepliktig.

NOTE 2

Kapitalkonto

Balansen	31.12.2023	31.12.2022	Endring
Anleggsmidler	68 205 087	63 239 720	4 965 367
Langsiktig gjeld	-38 649 610	-34 136 192	-4 513 418
Netto endring balanse			451 949
Kapitalkonto 01.01			29 103 532
+ Årets tilganger i investeringsregnskap			2 747 896
- Årets av- og nedskrivninger			-1 454 947
+ Endring pensjonsmidler			3 672 419
- Endring pensjonsforpliktelse			-4 513 418
+ Aga nettopensjonsmidler			
+ Avdrag			-
Kapitalkonto 31.12			29 555 482

NOTE 3

Anleggsmidler

Avskrivningstid	Driftsmidler		Adm. system	Båt
	10 år	5 år	5 år	20 år
Anskaffelseskost 01.01	5 302 275	2 427 844	12 956 208	
Akkumulerte avskrivninger	2 316 039	2 403 903	7 372 883	
Inngående balanse 01.01	2 986 236	23 941	5 583 325	
Årets tilgang	1 146 168	-	-	
Årets avgang	-	-	-	
Årets avskrivninger	473 221	23 941	647 784	
Utgående balanse	3 659 183	-	4 935 541	
Avskrivningstid	Bygg	Eiendom	Totalt	
	40 år	Ingen		
Anskaffelseskost 01.01	15 500 102	5 084 189	41 270 618	
Akkumulerte avskrivninger	3 182 441	-	15 275 265	
Inngående balanse 01.01	12 317 661	5 084 189	25 995 352	
Årets tilgang	-	1 601 725	2 747 893	
Årets avgang	-	-	-	
Årets avskrivninger	310 000	-	1 454 946	
Utgående balanse	12 007 661	6 685 914	27 288 300	

NOTE 4

Pensjoner

BOF har en kollektiv pensjonsordning og en avtalefestet pensjonsavtale for samtlige av sine ansatte i Bergen kommunale pensjonskasse. Det er en ytelsesbasert pensjonsordning, og pensjonsberegningen er utarbeidet på bakgrunn av NRS6 Pensjonskostnader per 31.12.2019, og tilpasset reglene i regnskapsforskriften § 13.

Følgende økonomiske forutsetninger ligger til grunn (følger NRS):

Diskonteringsrente	3,20 %
Lønnsvekst	3,75 %
G-regulering	3,50 %
Pensjonsregulering	2,72 %
Forventet avkastning	5,40 %

Årlig pensjonskostnad beregnes som verdien av årets pensjonsopptjening og rentekostnad på pensjonsforpliktelser fratrukket avkastning på pensjonsmidler. Differansen mellom innbetalt premie og beregnet pensjonskostnad er årets premieavvik. Årets premieavvik balanseføres, mens fjorårets premieavvik inntektsføres (eventuelt utgiftsføres) i sin helhet.

	2023	2022
Årets pensjonsopptjening	1 927 777	2 286 443
Rentekostnad av pensjonsforpliktelse	1 169 457	691 099
Avkastning pensjonsmidler	-1 657 841	-1 220 453
Administrasjonskostnad	94 639	104 219
Netto pensjonskostnad	1 534 032	1 861 308

Årets premieavvik

Innbetalt premie	1 203 435	575 106
Netto pensjonskostnad	1 534 032	1 861 308
Årets premieavvik eksl. aga	330 597	1 286 202

Årets premieavvik = akkumulert premieavvik inkl. aga = 377 211

Pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler inngår i BOFs balanse, under henholdsvis langsiktig gjeld og anleggsmidler. Ikke resultatført estimatavvik inngår i pensjonsmidlene i balansen.

	2023	2022
Brutto påløpt forpliktelse	38 649 610	34 136 192
Pensjonsmidler	34 704 146	33 642 521
Ikke-resultatført estimatavvik	-6 212 641	-3 217 749
Netto arbeidsgiveravgift	-	-384 098
Netto balanseført pensjonsmidler	2 267 177	3 108 176

NOTE 5

Lønnskostnader og godtgjørelser

Antall årsverk/utvikling siste 3 år:

2023	17
2022	16
2021	18

Godtgjørelse til daglig leder

Lønn, feriepenger og andre ytelser kr 1 068 665. Daglig leder har en ytelsesbasert pensjonsordning via Bergen kommunale pensjonskasse.

Godtgjørelse til styret

Styrehonorar kr 138 000.

Revisor

Kostnadsført revisjonshonorar, inkludert attestasjoner og

teknisk bistand i 2023 utgjør kr 237 820 eks. mva.

NOTE 6

Bruk av og avsetning til fond

	Disposisjonsfond	Båtfond	Eiendomsfond	Bundne fond	Totalt
Inngående balanse	9 620 454	1 200 000	-	1 925 000	12 745 454
Netto bruk i 2023	-	-	-	1 925 000	1 925 000
Avsetninger i 2023	2 278 251	2 077 000	2 000 000	5 471 443	11 826 694
Utgående balanse	11 898 705	3 277 000	2 000 000	5 471 443	22 647 148

NOTE 7

Inntekter

Av BOF sine inntekter stammer 26% fra kontingenter fra deltakerkommuner. I tillegg får BOF tilskudd fra staten via Friluftsrådernes Landsforening, og Vestland Fylkeskommune til drift og skjøtsel og aktivitet av friluftsområdene og Vestkystparken.

BOF har i tillegg fått følgende vesentlige øremerkede tilskudd i 2023:

Prosjekt	Sum	Giver
Vi rydder strendene Vestland	2 000 000	Miljødirektoratet/SOM
Vi rydder strendene Vestland v/ Skjærgårdstjenesten	580 000	Miljødirektoratet/SOM
Marin forsøpling	1 349 000	Handelens Miljøfond
Sparebankstiftelsen	600 000	Sparebankstiftelsen
Utsetningsbrygger	500 000	Vestland Fylkeskommune
Prosjekter på Ovågen, Hitsøy, Sætravika og Geitevika	5 000 000	Øygarden kommune

Eventuelle ubenyttede midler settes av på bundne fond. Ubenyttede midler kan måtte tilbakeføres.

KUSKJÆRET FRILUFTSOMRÅDE I BJØRNAFJORDEN KOMMUNE: Ny padleluk med tilhørende rasteplass og teltplass, ble satt opp i 2023.

KONTINGENTER OG TILSKUDD

Kommune	% Kontingent	Tilsk. fylke	Vestkystp.	Statstilskudd		Spillemidler	Andre innt.	MVA komp.	Marin Forsøpling	Sum	
				aktivitet i	via FL friområder						
Alver	6,6 %	708 168	297 826	226 471	118 163	312 384	56 362	622 588	168 079	250 847	2 760 887
Askøy	6,7 %	713 760	300 177	228 260	119 096	314 851	56 807	627 504	169 406	252 828	2 782 688
Austevoll	1,2 %	126 480	53 192	40 448	21 104	55 792	10 066	111 195	30 019	44 802	493 099
Austrheim	0,6 %	68 952	28 998	22 051	11 505	30 416	5 488	60 619	16 365	24 424	268 819
Bergen	64,5 %	6 877 608	2 892 432	2 199 450	1 147 581	3 033 825	547 374	6 046 465	1 632 353	2 436 183	26 813 271
Bjørnafjorden	5,7 %	603 408	253 768	192 969	100 683	266 173	48 024	530 488	143 215	213 739	2 352 466
Kvam	1,9 %	203 760	85 693	65 162	33 999	89 882	16 217	179 136	48 361	72 176	794 385
Osterøy	1,8 %	195 552	82 241	62 537	32 629	86 261	15 564	171 920	46 413	69 268	762 386
Samnanger	0,6 %	59 928	25 203	19 165	9 999	26 435	4 770	52 686	14 223	21 228	233 637
Tysnes	0,7 %	69 768	29 341	22 312	11 641	30 776	5 553	61 337	16 559	24 713	272 000
Vaksdal	0,9 %	93 720	39 415	29 972	15 638	41 341	7 459	82 394	22 244	33 197	365 380
Øygarden	8,8 %	933 792	392 714	298 625	155 810	411 911	74 318	820 945	221 629	330 767	3 640 512

Spesifikasjon av «Andre inntekter»	Beløp
Leieinntekter småbåthavner	33 584
Andre inntekter	528 159
Leieinntekter	208 241
Inntekter fra salg av padlebok	11 689
Tilskudd fra andre*	7 884 877
Div inntekter med mva	147 610
Refusjon sykelønn	527 284
Refusjon NAV lønnstilskudd	25 833
Sum andre inntekter	9 367 277

* Tilskudd fra andre	Beløp
Tilskudd fra Sparebankstiftelsen SR-Bank	600 000
Tilskudd fra Gjensidigestiftelsen	199 000
Overføring fra Skogfond	165 434
Gave fra Hosanger Dampbåtbryggja (øremerket)	71 443
Tilskudd fra Øygarden kommune (øremerket)	5 000 000
Tilskudd fra Handelens Miljøfond	1 349 000
Tilskudd fra Bergen kommune, GreenKayak	200 000
Tilskudd fra Bergen kommune, badebrygge Kyrkjetangen	300 000
Sum andre inntekter	7 884 877

KPMG AS
Kanalveien 11
P.O. Box 4 Kristianborg
N-5822 Bergen

Telephone +47 45 40 40 63
Internet www.kpmg.no
Enterprise 935 174 627 MVA

Til Representantskapet/Årsmøtet i Bergen og Omland Friluftsråd KO

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Bergen og Omland Friluftsråd KO som viser et netto driftsresultat på kr 12 634 588. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2023, drifts- og investeringsregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Bergen og Omland Friluftsråd KO per 31. desember 2023, og av dets resultater for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med kommunelovens bestemmelser og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Årsberetningen og Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen og annen øvrig informasjon som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker verken informasjonen i årsberetningen eller annen øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen og annen øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen, annen øvrig informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen og annen øvrig informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen eller annen øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

© KPMG AS, a Norwegian limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

Statsautoriserte revisorer - medlemmer av Den norske Revisorforening

Offices in:

Oslo	Elverum	Mo i Rana	Tromsø
Alta	Finnsnes	Molde	Trondheim
Arendal	Hamar	Sandefjord	Tynset
Bergen	Haugesund	Stavanger	Ulsteinvik
Bodø	Knaresund	Stord	Ålesund
Drammen	Kristiansand	Straume	

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med kommunelovens bestemmelser og god kommunal regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjons handlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av intern kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjons handlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte innholdet i og tidspunkt for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i intern kontroll som vi avdekker gjennom revisjonen.

Uttalelse om andre lovmessige forhold

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontroll handlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av foretakets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik

Vi har utført et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, i forbindelse med Bergen og Omland Friluftsråd KOs redegjørelse for vesentlige budsjettavvik, enten det skyldes beløpsmessige avvik eller avvik fra representantskapets premisser for bruken av bevilgningene.

Konklusjon

Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi ikke blitt kjent med forhold som gir grunn til å tro at årsberetningen ikke gir dekkende opplysninger om vesentlige budsjettavvik.

Ledelsens ansvar for å redegjøre for budsjettavvik

Ledelsen er ansvarlig for å etablere administrative rutiner som sørger for at det utarbeides og iverksettes rutiner som sikrer at alle vesentlige budsjettavvik identifiseres og beskrives. Dette gjelder både beløpsmessige rammer og vedtatte premisser for bruken av bevilgningene. I årsberetningen skal styret og daglig leder redegjøre for vesentlige beløpsmessige avvik mellom årsbudsjettet og årsregnskapet, og vesentlige avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene.

Våre oppgaver og plikter

Vår oppgave er å se etter om årsberetningen gir dekkende opplysninger om vesentlige beløpsmessige avvik fra årsbudsjettet og vesentlige avvik fra representantskapets premisser for bruken av bevilgningene. Vi skal avgi en uttalelse om årsberetningen på grunnlag av bevisene vi har hentet inn. Vi har utført vårt attestasjonsoppdrag med moderat sikkerhet i samsvar med kommunelovens regler og RSK 302 Forenklet etterlevelseskontroll av vesentlige budsjettavvik. Standarden krever at vi planlegger og gjennomfører oppdraget for å oppnå moderat sikkerhet for hvorvidt det foreligger dekkende opplysninger om vesentlige budsjettavvik i årsberetningen

Utføring av et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet i henhold til RSK 302, innebærer å utføre handlinger for å innhente bevis for om det foreligger avvik fra budsjettvedtak, både beløpsmessige avvik og avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene, og om det i årsberetningen er gitt dekkende opplysninger om årsakene til avvikene. Typen, tidspunktet for og omfanget av de valgte handlingene er gjenstand for revisors skjønn. Moderat sikkerhet har klart lavere sikkerhetsgrad enn betryggende sikkerhet, og vi gir derfor ikke uttrykk for samme nivå av sikkerhet som i konklusjon om årsregnskapet i revisjonsberetningen. Vi mener at vi har innhentet tilstrekkelig og hensiktsmessig bevis som grunnlag for vår konklusjon.

Bergen, 29. februar 2024
KPMG AS

Helge Sæle Svellingen
Statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur". De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Helge Sæle Svellingen

Statsautorisert revisor

På vegne av: KPMG AS

Serienummer: 9578-5998-4-1963803

IP: 80.232.xxx.xxx

2024-02-29 11:31:58 UTC

BUDSJETT 2024 OG 2025

Inntekter	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Andre inntekter	2 340 000	2 422 000
Fylkestilskudd	6 590 000	6 821 000
Kontingenter	11 256 700	12 251 000
Spillemidler	99 500	100 000
Statstilskudd	9 307 000	9 307 000
Tilskudd fra FL	1 467 000	1 467 000
Sum inntekter	31 060 200	32 368 000

Kostnader	2024	2025
Administrasjonskostnader	3 065 100	3 172 000
Lønn og pensjoner	15 581 400	16 140 000
Tilsyn	340 000	352 000
Utbetalt tilskudd	834 200	863 000
Driftskostnader	9 824 000	10 168 000
Entrepriser	1 600 000	1 000 000
Sum kostnader	31 244 700	31 695 000
Renteinntekt	200 000	50 000

Mer/ mindre forbruk	15 500	723 000
---------------------	--------	---------

KONTINGENT FOR DELTAKERKOMMUNENE 2025

Kommune	Folketall 30.09.2022	Folketall 30.09.2023	Folketall endring	Kontingent pr. capita 2024	Kontingent pr. capita 2025	Økning kontingent pr. capita	Kontingent 2024	Foreslått kontingent 2025	Økning 2024-2025
Alver	29 835	29 932	97	24,89	25,96	1,07	742 593	777 035	34 442
Askøy	29 952	30 078	126	24,89	25,96	1,07	745 505	780 825	35 320
Austevoll	5 313	5 288	-25	24,89	25,96	1,07	132 241	137 276	5 036
Austrheim	2 858	2 871	13	24,89	25,96	1,07	71 136	74 531	3 396
Bergen	288 841	291 189	2 348	24,89	25,96	1,07	7 189 252	7 559 266	370 014
Bjørnafjorden	25 494	25 933	439	24,89	25,96	1,07	634 546	673 221	38 675
Tysnes	2 915	2 933	18	24,89	25,96	1,07	72 554	76 141	3 586
Øygarden	39 280	39 566	286	24,89	25,96	1,07	977 679	1 027 133	49 454
Samnanger	2 506	2 509	3	24,89	25,96	1,07	62 374	65 134	2 759
Vaksdal	3 878	3 865	-13	24,89	25,96	1,07	96 523	100 335	3 812
Kvam	8 496	8 517	21	24,89	25,96	1,07	211 465	221 101	9 636
Osterøy	8 131	8 184	53	24,89	25,96	1,07	202 381	212 457	10 076
Fedje	505	513	8	24,89	25,96	1,07	12 569	13 317	748
Gulen	2 236	2 218	-18	24,89	25,96	1,07	55 654	57 579	1 925
Masfjorden	1 644	1 678	34	24,89	25,96	1,07	40 919	43 561	2 642
Modalen	373	375	2	24,89	25,96	1,07	9 284	9 735	451
Voss	16 021	16 267	246	24,89	25,96	1,07		422 291	422 291
Sum	468 278	471 916	3 638				11 256 677	12 250 939	994 263

Samarbeidsavtale for Bergen og Omland Friluftsråd

Kommunalt Oppgavefelleskap (BOF)

§ 1 Oppgavefelleskapets navn og deltagerkommuner

Bergen og Omland Friluftsråd Kommunalt Oppgavefelleskap, forkortet BOF, i det etterfølgende benevnt «Friluftsrådet», er et interkommunalt samarbeidsorgan etter kommunelovens kapittel 19 mellom de 12 kommunene inndelt i de fem regionene

Nord: Alver, Austrheim
Sør: Austevoll, Bjørnafjorden, Tysnes
Øst: Kvam, Osterøy, Samnanger, Vaksdal
Vest: Askøy, Øygarden
Bergen: Bergen

Tilslutning fra nye deltagerkommuner må godkjennes av representantskapet og kommunestyrene i alle deltagerkommunene.

§ 2 Formål og oppgaver

Friluftsrådets oppgaver er i samarbeid med deltagerkommunene, offentlige etater på ulike nivå og interesserte organisasjoner å arbeide for:

- Sikring, tilrettelegging og drift av friluftsområder av forskjellig slag til allment bruk.
- Større forståelse for friluftslivets betydning, bedre friluftskultur og utbredelse av friluftsliv.
- Innsamling av eierløst marint avfall, holdningsskapende arbeid, planlegging og gjennomføring av ryddeaksjoner.

§ 3 Organisasjon

Friluftsrådets faste organer er representantskapet, styret og et sekretariat som står for den daglige drift.

§ 4 Økonomi

Deltagerkommunene skal betale innskudd til Friluftsrådets virksomhet. Friluftsrådet er et eget rettssubjekt som fører eget regnskap.

Representantskapet fastsetter et årlig pr. capita innskudd basert på befolkningstallene fra SSB fra foregående år. Budsjettframlegg som innebærer mer enn 2 % reell økning i innskuddet fra deltagerkommunene krever 2/3 flertall i representantskapet. Framlegg til forvaltningsplan og budsjett for neste år sendes deltagerkommunene til orientering. Friluftsrådet har myndighet til å ta opp lån og pantsette eiendom og verdier.

§ 5 Eierandeler

Den enkelte deltagerkommune har eierandel og ansvarsandel i oppgavefelleskapet for fellesskapets forpliktelser. Eierandelen er basert på deltagerkommunens befolkningstall i forhold til alle deltagerkommunenes totale befolkning som publisert fra SSB fra foregående år.

§ 6 Representantskapsmøte

Representantskapet er Friluftsrådets øverste myndighet. Ordinært representantskapsmøte holdes hvert år innen utgangen av mars måned. Representantskapsmøtets representanter med varamedlemmer velges for fire år av gangen av den enkelte kommune, og følger kommunevalgperioden.

Til representantskapsmøtet har Bergen kommune rett til å oppnevne 4 representanter med stemmerett, og de andre deltagerkommunene har rett til å oppnevne 1 representant hver med stemmerett. Representantskapsmøtet er åpent for interesserte.

Representantskapsmøtet er beslutningsdyktig når minst halvparten av de stemmeberettigede er til stede. Med mindre annet er bestemt i samarbeidsavtalen, treffes representantskapsmøtets beslutninger med vanlig flertall. Ordinert representantskapsmøte blir fastsatt av styret med minst 4 ukers skriftlig varsel.

Representantskapsmøtet blir ledet av styreleder. Styrets medlemmer har møte og talerett på representantskapsmøtet.

Ordinært representantskapsmøte skal behandle følgende:

- Godkjenne innkalling
- Godkjenne talerett for andre enn representantene
- Styrets årsmelding
- Regnskap med revisjonsberetning
- Budsjett for neste år – herunder godkjenne rammer for låneopptak, pantsetting av verdier og fastsetting av pr. capita tilskudd fra deltagerkommunene
- Innkommne forslag/saker, herunder tilslutning av nye deltagerkommuner
- Valg av:
 - Styre i samsvar med § 7
 - Valgkomité i samsvar med § 7

Stemmelikhet avgjøres ved loddtrekning.

Ekstraordinært representantskapsmøte kan bli innkalt med minst 3 ukers skriftlig varsel etter vedtak i styret eller når minst 6 representanter krever det skriftlig. Sakliste skal legges ved innkallingen.

Ekstraordinært representantskapsmøte kan bare behandle de sakene som er nevnt i innkallingen.

Styret kan invitere representantskapets representanter til å ta del i friluftsrådets virksomhet gjennom befaringer og friluftspolitiske arrangement.

§ 7 Styret

Styret på 7 medlemmer velges for 4 år. Leder og nestleder velges særskilt. Valgperioden følger kommunevalgperioden.

3 av styremedlemmene skal være fra Bergen og 4 fra øvrige kommuner. Ansatte skal i tillegg ha en representant som har møte og talerett. Alle styremedlemmene skal ha personlige vararepresentanter som representerer samme region.

Styrets medlemmer skal velges utenfor representantene til representantskapet. En valgkomité på 3 medlemmer, valgt av representantskapet, kommer med forslag til leder, nestleder og styremedlemmer. Valgkomitéen skal påse at følgende blir ivare tatt ved valg av styremedlemmer:

- Likestillingslovens krav om kjønnsbalanse.
- Styrerepresentantene utenom Bergen må reflektere de ulike regionene blant deltagerkommunene.
- Forslaget på styrerepresentanter må så langt det er råd være forankret i den enkelte kommune.

For at styrets vedtak skal være gyldige, må over halvparten av medlemmene i styret være til stede. Ved stemmelikhet har leder dobbeltstemme. Styret kan nedsette arbeidsutvalg.

Styret skal behandle følgende:

- Fremme Friluftsrådets oppgaver i samsvar med samarbeidsavtalen og vedtak i representantskapet.
- Lede Friluftsrådets ordinære drift og stå for økonomistyring i samsvar med vedtatt budsjett, herunder kunne oppta lån og kunne pantsette eiendom og eiendeler etter vedtak i representantskapet.
- Legge frem budsjett for representantskapet basert på en forholdsmessig utjevning av investering og drift mellom kommunene i forhold til folketallet.
- Ansette administrativ leder.
- Velge hvilke av styrets 2 medlemmer som kan forplikte styret med sin underskrift.
- Styret kan meddele prokura.

§ 8 Endringer i samarbeidsavtalen

Endring av samarbeidsavtalen kan bare gjøres på ordinært eller ekstraordinært representantskapsmøte. For at endring av samarbeidsavtalen skal være gyldig, må minst 2/3 av de frammøtte med stemmerett stemme for endringen.

Endring av § 1 ved opptak av nye deltagere krever samtykke fra alle deltagende kommuner.

§ 9 Uttreden – oppløsning

Den enkelte kommune kan med ett års skriftlig varsel fra 01.01 si opp sitt deltagerforhold i Friluftsrådet og kreve seg utløst av det. Utløsningssummen fastsettes til andelens nettoverdi ved oppsigelsesfristens utløp, men ikke til mer enn verdien av de midler vedkommende kommune har skutt inn. Den uttredende kommune skal videre overta forvaltningsansvaret for sine egne eiendommer som Friluftsrådet har hatt ansvaret for.

Vedtak om oppløsning av Friluftsrådet kan bare gjøres på ordinært representantskapsmøte med 2/3 flertall blant de fremmøtte med stemmerett.

Ved eventuell oppløsning skal forvaltningen av eiendommene som Friluftsrådet eier, forvalter og drifter, overføres til de respektive kommuner der eiendommene ligger, med tinglyste rettigheter og plikter.

Netto likvide midler fordeles etter befolkningstallet fra foregående år.

Ved oppløsning av Friluftsrådet skal Friluftsrådets arkiv overføres til Bergen byarkiv.

§ 10 Voldgift

Dersom det oppstår tvist mellom deltagende kommuner om forståelsen av samarbeidsavtalen, skal tvisten avgjøres ved voldgift iht. tvistemålslovens kap. 32. Voldgiftsrettens 3 medlemmer oppnevnes av førstelagmannen i Gulating lagmannsrett.

§ 11 Ikrafttreden

Samarbeidsavtalen trer i kraft etter vedtak i Friluftsrådets representantskapsmøte og når alle deltagerkommunene har godtatt avtalen gjennom politisk vedtak. Datoen for dette påføres samarbeidsavtalen under dette punkt. Ikrafttreden fra 01/01/2021.

Denne samarbeidsavtalen er en videreføring av vedtektene for Bergen og Omland Friluftsråd, som ble stiftet 29. juni 1937.

*Friluftsliv fra
hav til fjell*